



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

ΠΜΣ “ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΤΗΤΩΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ”

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

“Διαγνωστικά εργαλεία ελλειμμάτων λόγου στη προσχολική ηλικία”

ΠΑΠΑΜΙΧΑΛΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (Α.Μ. 39)

Επιβλέπουσα: Ευγενία Τόκη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2020



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

ΠΜΣ “ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΤΗΤΩΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ”

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

“Διαγνωστικά εργαλεία ελλειμμάτων λόγου στη προσχολική ηλικία”

ΠΑΠΑΜΙΧΑΛΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (Α.Μ. 39)

Επιβλέπουσα: Ευγενία Τόκη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2020



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

MSC “INTERDISCIPLINARY APPROACH OF DEVELOPMENTAL AND ACQUIRED COMMUNICATION DISORDERS”

MSc Thesis

“Diagnostic tools for Speech deficits in preschoolers”

PAPAMICHALI AIKATERINI (ID Num.: 39)

SUPERVISOR: Dr. Toki Eugenia, Associate Professor, University of Ioannina

IOANNINA, 2020

Δήλωση μη λογοκλοπής

Δηλώνω υπεύθυνα και γνωρίζοντας τις κυρώσεις του Ν. 2121/1993 περί Πνευματικής Ιδιοκτησίας, ότι η παρούσα διπλωματική εργασία είναι εξ' ολοκλήρου αποτέλεσμα δικής μου ερευνητικής εργασίας, δεν αποτελεί προϊόν αντιγραφής ούτε προέρχεται από ανάθεση σε τρίτους. Όλες οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν (κάθε είδους, μορφής και προέλευσης) για τη συγγραφή της περιλαμβάνονται στη βιβλιογραφία.

Παπαμιχάλη Αικατερίνη

Υπογραφή

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένειά μου, για την ηθική και οικονομική υποστήριξη, καθ' όλη τη διάρκεια των ακαδημαϊκών μου σπουδών.

Επίσης, θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες στη καθηγήτριά μου κα. Τόκη Ευγενία, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, για τη διαρκή στήριξη και καθοδήγηση σε όλη τη διάρκεια υλοποίησης της μεταπτυχιακής μου εργασίας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η λογοθεραπευτική διάγνωση αποτελεί μια σύνθετη και κάποιες φορές περίπλοκη διαδικασία, γεγονός που την καθιστά μια δύσκολη και απαιτητική διαδικασία. Η σύγχρονη έρευνα και η πρόοδος της τεχνολογίας έχουν φέρει στη διάθεσή του λογοθεραπευτή, διάφορα διαγνωστικά εργαλεία που βοηθούν και διευκολύνουν τη διαδικασία της αξιολόγησης. Η παρούσα μεταπτυχιακή εργασία έχει ως σκοπό να παρουσιάσει μέσα από ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας διαθέσιμα διαγνωστικά εργαλεία αξιολόγησης για την προσχολική ηλικία κατά την τελευταία πενταετία. Για τον λόγο αυτό πραγματοποιήθηκε συστηματική αναζήτηση σε διάφορες μηχανές αναζήτησης της διεθνούς επιστημονικής αρθρογραφίας. Έτσι, προέκυψε η παρουσίαση των διαγνωστικών εργαλείων που παρουσιάζεται στην παρούσα εργασία.

Λέξεις- κλειδιά: λογοθεραπευτική αξιολόγηση, διαγνωστικά εργαλεία, λογοθεραπεία, προσχολική, νήπια, νηπιαγωγείο.

ABSTRACT

Speech therapy evaluation is a complex procedure, and often can be a really difficult task for the clinician. Modern research and technology advancements brought up diagnostic tools that can guide and help, the clinicians through assessment procedures. This MSc thesis, aims to present some of the available diagnostic tools for speech evaluation. For this purpose, we research various search engine for published scientific studies reporting on diagnostic tools for speech and language therapy for preschoolers. Sixteen studies were located during the past 5 years according to our inclusion criteria.

Keywords : speech language assessment, diagnostic tools, preschool, child, toddlers, speech language therapy, evaluation

Πίνακας περιεχομένων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	10
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	10
ΣΚΟΠΟΙ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	10
ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ.....	11
ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΩΝ ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΟΜΙΛΙΑΣ	11
ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	14
ΛΗΨΗ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ.....	14
ΣΤΟΜΑΤΟΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ	15
ΑΚΟΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ.....	15
ΔΕΙΓΜΑ ΟΜΙΛΙΑΣ.....	15
ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ.....	16
ΑΝΕΠΙΣΗΜΟ ΤΕΣΤ ΑΡΘΡΩΣΗΣ	16
ΑΘΗΝΑ ΤΕΣΤ	17
ΛΟΓΟΜΕΤΡΟ.....	18
ΜΕΤΑΦΩΝ ΤΕΣΤ.....	18
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΦΩΝΟΛΟΓΙΚΟ ΤΕΣΤ-ΠΣΛ	19
ΤΕΣΤ ΠΡΩΙΜΗΣ ΑΝΙΧΝΕΥΣΗΣ ΔΥΣΛΕΞΙΑΣ.....	19
RALF	19
VTO-LSI.....	21
ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ ΑΠΛό	21
Α΄ ΤΕΣΤ-ΑΝΙΧΝΕΥΤΙΚΗ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑΣ.....	22

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΑ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ	25
TEST OF LANGUAGE DEVELOPMENT : PRIMARY – 4 th EDITION (TOLD-P-4).....	25
ORAL AND WRITTEN LANGUAGE SCALES (OWLS)	26
CLINICAL EVALUATION OF LANGUAGE FUNDAMENTALS CELF-2 PRESCHOOL	26
CLEAR TEST	27
HODSON ASSESSMENT OF PHONOLOGICAL PATTERNS (3rd EDITION) (HAPP-3)	28
KHAN-LEWIS PHONOLOGICAL ANALYSIS-SECOND EDITION (KLPA-2).....	29
ADOS & ADOS II- AUTISM DIAGNOSTIC OBSERVATION SCHEDULE	30
KAUFMAN SPEECH PRAXIS TEST (KSPT)	31
ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ PLAY.....	32
ΥΛΙΚΟ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΣ	34
ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ	34
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ	34
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ	34
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	36
ΣΥΖΗΤΗΣΗ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	47
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	49

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η αξιολόγηση είναι η διαδικασία που ανιχνεύει και καθορίζει τα χαρακτηριστικά, τις δεξιότητες και τις ανάγκες που έχει κάθε άνθρωπος. Μας βοηθά να διακρίνουμε την ύπαρξη τυχόν επικοινωνιακής διαταραχής, τη φύση και το μέγεθος αυτής της διαταραχής καθώς και την επιρροή της στη ζωή του ατόμου. Επίσης, μας παρέχει αρκετές πληροφορίες για να τεθούν οι κατάλληλοι θεραπευτικοί στόχοι, να αποφασίσουμε για τις θεραπευτικές διαδικασίες και για το χρόνο και το πλάνο της θεραπείας. Η διαδικασία της αξιολόγησης διαμορφώνεται ανάλογα με τη διαταραχή, τον θεραπευόμενο και τον Λογοθεραπευτή. (Μ.Καμπανάρου,2007)

ΣΚΟΠΟΙ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

- 1) Ανίχνευση- Εκτίμηση : σε αυτό το στάδιο συλλέγονται δεδομένα για να αποφασιστεί η ύπαρξη ή όχι ενός προβλήματος, το οποίο απαιτεί εις βάθος αξιολόγηση. Το Screeningtest είναι ένα μη σταθμισμένο εργαλείο, το οποίο ελέγχει ακοή, ροή, άρθρωση,καθώς και τη φωνή. Μας πληροφορεί για το αν χρειάζεται να γίνει επίσημη αξιολόγηση ή όχι. Πρόκειται για μια γρήγορη μέθοδο εκτίμησης.

Έλεγχος/ Εκτίμηση(Screening)→ Αποτυχία 0/10→ Επίσημη αξιολόγηση

- 2) Διάγνωση - Διαφοροδιάγνωση : είναι σημαντικό να κατονομάζουμε το πρόβλημα ή να διακρίνουμε τις διαταραχές μεταξύ τους, αυτές ειδικά με παρόμοια συμπτώματα. Στο σχέδιο παρακάτω εμφανίζονται τα βήματα που μας οδηγούν στην ανάγκη για διαφοροδιάγνωση. (Καμπανάρου, Μ.2007).

ΑΝΙΧΝΕΥΣΗ: είναι φυσιολογικά τα όρια;

→ ναι

→όχι → λεπτομερής αξιολόγηση στοιχείων, η οποία μπορεί να μας οδηγήσει σε α) τελική διάγνωση ή β) σε διαφορική διάγνωση και να προκύψει παραπάνω από μια διαγνώσεις.

ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Σύμφωνα με την Καμπανάρου, Μ.2007 οι περιοχές που πρέπει να ελεγχθούν για τη συνολική εικόνα του λόγου για ένα περιστατικό είναι οι εξής :

- Μορφή (μορφολογία/σύνταξη/φωνολογία)
- Περιεχόμενο (σημασιολογία)
- Χρήση (πραγματολογία)
- Κατανόηση και έκφραση-παραγωγή

Η κατανόηση διέπεται από χαρακτηριστικά που βοηθούν τον κλινικό να εξάγει συμπεράσματα. Για παράδειγμα , ζητώντας από το παιδί να δείξει μια εικόνα ή ένα αντικείμενο ή να εκτελέσει μια εντολή αφορά την κατανόηση. Αντίθετα, στη παραγωγή λόγου αξιολογείται η γλωσσική παραγωγή παράλληλα με τα επιμέρους χαρακτηριστικά της π.χ. γραμματική, σύνταξη.

Ακόμα, για να υπάρξει μια συλλογική εικόνα της επικοινωνιακής ικανότητας συλλέγονται πληροφορίες και από επιμέρους τομείς ανάπτυξης, και ανάλογα κρίνονται για το αν επηρεάζουν την επικοινωνία ή όχι. Αυτές οι παράλληλες περιοχές είναι (Καμπανάρου, 2007):

- Νοητική ικανότητα
- Ικανότητα ανάγνωσης και γραφής
- Κοινωνικός/ Συναισθηματικός/ Συμπεριφορικός τομέας
- Κινητικότητα

ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΩΝ ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΟΜΙΛΙΑΣ

Διαγνωστική αξιολόγηση του προφορικού λόγου

Η γλώσσα επηρεάζει με έναν μοναδικό τρόπο την μάθηση των γνωστικών αντικειμένων. Δυσκολίες λοιπόν που εμφανίζονται π.χ. κατά τη διαδικασία της ανάγνωσης αλληλεπιδρούν με την αντίστοιχη γλωσσική λειτουργία. Η διαδικασία της αξιολόγησης του επιπέδου του προφορικού λόγου (π.χ. της φωνολογικής ενημερότητας) είναι όχι μόνο χρήσιμη, αλλά και αναγκαία για τη διάγνωση των δυσκολιών κατά την εκμάθηση της δεξιότητας της ανάγνωσης.

Κατά την αξιολόγηση του προφορικού λόγου είναι αναγκαίο να εντοπιστεί εάν οι δυσκολίες του παιδιού οφείλονται στην πρόσληψη της γλώσσας (αντίληψη) και κατανόηση της ή αντίστοιχα στη παραγωγή της. Προβλήματα κατά τη πρόσληψη και κατανόηση της γλώσσας επιφέρουν δυσκολίες κατά τη παραγωγή, αλλά όχι πάντα κατά τη πρόσληψη. Επιπρόσθετα, παιδιά που εμφανίζουν δυσκολία στη πρόσληψη ή

αντίληψη της γλώσσας ενδέχεται να παρουσιάσουν δυσκολίες στην φωνολογική ενημερότητα (π.χ. σύγχυση γραφημάτων και φωνημάτων), να έχουν φτωχό λεξιλόγιο, να δυσκολεύονται στη κατανόηση σύνθετων προτάσεων (Πόρποδας, 2003).

Η διαγνωστική αξιολόγηση της πρόσληψης και κατανόησης της γλώσσας

Όταν η πρόσληψη και η κατανόηση αξιολογούνται στοχεύουμε στη διάκριση και αντίληψη π.χ. των φωνολογικών στοιχείων και στη κατανόηση των σημασιολογικών αντίστοιχα. Η αντίληψη και η διάκριση συνδέονται με την ακοή και την ομιλία ενώ η δεύτερη με το σημασιολογικό και συντακτικό κομμάτι. Για την αξιολόγησή τους, μπορούμε να δημιουργήσουμε δραστηριότητες ενδιαφέρουσες προς το παιδί, όπως επανάληψη λέξεων ή φράσεων, ελεύθερη επεξήγηση λέξεων ή φράσεων κ.α.(Πόρποδας,2003)

Ακόμη, μια επιτυχημένη διαδικασία αξιολόγησης της αντίληψης της γλώσσας είναι να παρέχονται στο παιδί οδηγίες που να είναι σε θέση να εκτελέσει, χωρίς τη δυνατότητα επανάληψης .(Πόρποδας,2003)

Όμως, η αξιολόγηση της πρόσληψης και της κατανόησης είναι πολύ σύνθετη διαδικασία. Πρέπει για παράδειγμα να συνδυάζονται γενικές και ειδικές γνώσεις ώστε να επιτευχθεί η κατανόηση του βαθύτερου περιεχομένου και νοήματος. (Πόρποδας,2003)

Αξιολόγηση της γλωσσικής έκφρασης

Εκφραστικές δυσκολίες στην γλώσσα συχνά συνεπάγονται αρθρωτικές δυσκολίες , φτωχό λεξιλόγιο, δυσκολίες σειροθέτησης γεγονότων στη σωστή σειρά κ.α. Δραστηριότητες αξιολόγησης σε αυτό τον τομέα είναι για παράδειγμα η περιγραφή μιας εμπειρίας, η εξιστόρηση μιας γνωστής ιστορίας στο παιδί, καθώς και η περιγραφή μιας ταινίας που του αρέσει. Αυτές οι λεπτομέρειες μας δίνουν περαιτέρω στοιχεία για την ομιλία του παιδιού. (Πόρποδας,2003)

ΣΚΟΠΟΙ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ

Οι στόχοι της λογοθεραπευτικής διάγνωσης - αξιολόγησης περιλαμβάνουν (Καμπανάρου,Μ.2007) :

-
- **Τον έλεγχο ικανοτήτων**
-

- Τον προσδιορισμό της διάγνωσης
- Τη διαφοροδιάγνωση του προβλήματος
- Το καθορισμό της κατεύθυνσης της λογοθεραπείας
- Την ανάπτυξη της αρμόζουσας παρέμβασης
- Τη διερεύνηση του αντίκτυπου του προβλήματος για το περιβάλλον του παιδιού
- Το καθορισμό του μέτρου σύγκρισης που θα λειτουργήσει ως σημείο αναφοράς, κατά την έναρξη της θεραπείας ή και τη καταγραφή της προόδου ή της αποτελεσματικότητας της θεραπείας συνολικά.’’

Σημαντικές δραστηριότητες διάγνωσης-αξιολόγησης θεωρούνται οι εξής :

- ‘‘Η λήψη λογοπαθολογικού ιστορικού
- Η στοματοπροσωπική εξέταση
- Ο ακοολογικός έλεγχος
- Η αξιολόγηση ταχύτητας παραγωγής διαδοχοκίνητων συλλαβών
- Η απόκτηση δείγματος ομιλίας και η ανάγνωση κειμένου’’

ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ

Η αξιολόγηση στοχεύει στο να καθοριστούν οι επικοινωνιακές δεξιότητες και αδυναμίες του ατόμου. Ανάλογα με το σκοπό της αξιολόγησης, υπάρχουν και διάφορες μέθοδοι διάγνωσης, οι οποίες επιλέγονται από τον ειδικό ανάλογα με το περιστατικό. Μέθοδοι αξιολόγησης θεωρούνται (Καμπανάρου,20007):

1. Τεστ ανίχνευσης/ Screening test
2. Διαφοροδιάγνωση
3. Κλινικές συνεντεύξεις

Συνέντευξη προς νήπια: οι συνεντεύξεις αυτές γίνονται με τους γονείς παρόντες ώστε να αποφευχθεί ο φόβος και να παρατηρηθεί η αλληλεπίδραση του παιδιού με τους γονείς. Αναγκαίο επίσης είναι να παρατηρηθούν η ανάπτυξη της κινητικότητας, η λεκτική επικοινωνία, η εμπλοκή σε παιχνίδι, οι κοινωνικές σχέσεις και η επίλυση προβλημάτων. Το παιχνίδι μάλιστα, σε αυτή την ηλικία μας επιτρέπει να εκμαιεύσουμε περισσότερες πληροφορίες για παιδιά 18 μηνών και λιγότερο όπως π.χ. παίζοντας κρυφτούλι "κουκουτζί". (Karlan& Sadock's,2010).

Τεστ ή Ψυχομετρικές δοκιμασίες: μετρούν τη συμπεριφορά και τις ικανότητες. Μπορεί να είναι ερωτήσεις, προβλήματα και εντολές. Θα πρέπει όμως:

- Να είναι αξιόπιστες
- Να είναι έγκυρες
- Να είναι σταθμισμένες(Καμπανάρου,2007).

Σταθμισμένα τεστ: πρέπει να χορηγηθεί σε μεγάλο αριθμό ατόμων διαφορετικών ομάδων, που αντιπροσωπεύουν μικρό μέρος του συνόλου. Θα πρέπει να είναι σαφές για τη χορήγηση- βαθμολόγησή του, τον σκοπό του, να διέπεται από αξιοπιστία και εγκυρότητα. (Καμπανάρου,2007)

ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

Αναφέρονται στη συνέχεια οι σημαντικότερες διαδικασίες στο πλαίσιο της λογοθεραπευτικής διάγνωσης.

ΛΗΨΗ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ

Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει τις εξής πληροφορίες:

-
- **Βιογραφικά στοιχεία**
-

- Ιατρικό ιστορικό- αιτιολογία/διάγνωση

- Οικογενειακό ιστορικό

- Ιστορικό ανάπτυξης

- Εκπαιδευτικό ιστορικό

- Κοινωνικό- συναισθηματικό ιστορικό

- Γενική παρατήρηση κλινικού- συμπεριφορά παιδιού

- Πληροφορίες από άλλους επαγγελματίες

Είναι πολύ σημαντικό να γίνονται στο παιδί κάποιες ερωτήσεις γύρω από το πρόβλημά του κυρίως ως προς το πώς αντιλαμβάνεται ο ίδιος το πρόβλημα που έχει. (Καμπανάρου,2007)

ΣΤΟΜΑΤΟΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ

Λαμβάνει τόπο ώστε να διαπιστωθεί η επάρκεια της δομής και της λειτουργίας του μηχανισμού ομιλίας. Εξετάζεται : το πρόσωπο, τα χείλη, τα δόντια, η γλώσσα, η σκληρή υπερώα και ο υπερωιοφαρυγγικός μηχανισμός. Μπορούν να εξεταστούν μέσω λεκτικών ή μη λεκτικών ασκήσεων. (Καμπανάρου, 2007)

ΑΚΟΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Σημειώνεται από τον λογοθεραπευτή αν και με ποιο τρόπο έχει εκτιμηθεί η ακοή του παιδιού. Επίσης, θα πρέπει να σημειωθεί αν φορά ακουστικό τέλος, απαραίτητη είναι η παραπομπή σε ΩΡΛ καθώς αυτή η ικανότητα είναι μεγίστης σημασίας για την αξιολόγηση. (Καμπανάρου, 2007)

ΔΕΙΓΜΑ ΟΜΙΛΙΑΣ

-
- “Ελεύθερη συζήτηση

- Περιγραφή εικόνας π.χ. κλοπή του μπισκότου (κοιτάξτε την εικόνα αυτή και πείτε μου τι βλέπετε να συμβαίνει)”

Το δείγμα ομιλίας μαγνητοφωνείται και παρατηρούνται δυσκολίες σε διάφορα μέρη του λόγου. 4 προτάσεις που είναι αντικειμενικά κατανοητές καταγράφονται και ζητείται από το παιδί η επανάληψή τους. Επίσης, καταγράφεται η μίμηση. Έπειτα, συγκρίνονται μεταξύ τους. Παρατηρούμε ότι σε ελεύθερο λόγο έχουμε λιγότερα απραξικά λάθη από ότι σε περίπτωση μίμησης.(Καμπανάρου,2007)

ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΑΝΕΠΙΣΗΜΟ ΤΕΣΤ ΑΡΘΡΩΣΗΣ

Για τον εντοπισμό λαθών σε σύμφωνα της ελληνικής γλώσσας, κάθε λογοθεραπευτής μπορεί να δημιουργήσει το δικό του ανεπίσημο αρθρωτικό τεστ.

Η χορήγησή του βοηθάει :

-
1. Στην καταγραφή του λόγου του παιδιού και στην αντιστοίχιση των χρησιμοποιηθέντων συμφώνων με την ηλικία του.
 2. Στην αξιολόγηση αντιθετικής λειτουργίας των φωνημάτων.
 3. Στην ανάλυση του φωνολογικού συστήματος.
 4. Στην καταγραφή φωνοτακτικών συνδυασμών.
 5. Στη σύγκριση του φωνολογικού συστήματος .
 6. Στην αντιστοίχιση των δυνατοτήτων με παιδιά ίδιας ηλικίας.
-

Σε αυτό το τεστ μπορεί να περιλαμβάνονται διάφορες εικόνες γνωστών αντικειμένων της καθημερινότητας. Κάθε αντικείμενο μιας εικόνας, απεικονίζει μια λέξη που έχει στην αρχική της θέση ένα σύμφωνο της ελληνικής. Παρουσιάζεται κάθε εικόνα και ζητείται η κατονομασία της από το παιδί. Αυτό που θέλουμε να πετύχουμε με ένα τέτοιο τεστ, είναι η αυθόρμητη παραγωγή της κάθε λέξης, η οποία μαγνητοφωνείται ή καταγράφεται από τον θεραπευτή χειρόγραφα σε φωνολογική γραφή. Επίσης, το τεστ μας βοηθάει να εξάγουμε πληροφορίες για τυχόν άλλα λάθη που κάνει το παιδί, π.χ. απλοποιήσεις. Το τεστ αυτό δεν είναι σταθμισμένο και συνεπώς δεν είναι απόλυτα αξιόπιστο.

ΑΘΗΝΑ ΤΕΣΤ

Το ΑΘΗΝΑ ΤΕΣΤ κατασκευάστηκε στις αρχές του 90'. Πρόκειται για ένα σταθμισμένο τεστ με συγκεκριμένη διαδικασία χορήγησης και τρόπο βαθμολόγησης. Περιλαμβάνει σαν διαδικασία το παιδί και τον θεραπευτή να κάθονται απέναντι ο ένας από τον άλλο. Ο θεραπευτής κάνει ερωτήσεις τις οποίες το παιδί καλείται να απαντήσει. Ο θεραπευτής- εξεταστής καταγράφει τις απαντήσεις. Για περαιτέρω βοήθεια στο παιδί μπορούν να δωθούν παραδείγματα. Οι ηλικίες χορήγησης είναι 5-9 ετών.

Το ΑΘΗΝΑ ΤΕΣΤ αξιολογεί :

-
- **“Νοητική ικανότητα**
 - **Άμεση μνήμη ακολουθιών**
 - **Ολοκλήρωση ελλιπών παραστάσεων**
 - **Γραφοφωνολογική ενημερότητα**
 - **Νευροψυχολογική ετοιμότητα “**
-

Στο εν λόγω τεστ, χρησιμοποιούνται γλωσσικό υλικό , εικόνες κ.α. Το παιδί δίνει λεκτικές καθώς και γραφοκινητικές απαντήσεις. Τα αποτελέσματα μας δείχνουν πιθανές ελλειμματικές περιοχές ανάπτυξης εφόσον υπάρχουν. Στόχος του τεστ είναι

ο καθορισμός του καλύτερου θεραπευτικού προγράμματος σε περίπτωση που είναι αναγκαίο. (Παρασκευόπουλος,2011)

ΛΟΓΟΜΕΤΡΟ

Το λογόμετρο είναι ένα διαγνωστικό εργαλείο που αφορά την αξιολόγηση του προφορικού λόγου και χορηγείται σε παιδιά ηλικίας 3-6 ετών. Στόχος του είναι ο έγκυρος και έγκαιρος εντοπισμός πιθανών γλωσσικών, αναγνωστικών και ορθογραφικών δυσκολιών. Επιπλέον στόχοι:

- Εκτίμηση όλων των υποσυστημάτων της γλώσσας (φωνολογία, σημασιολογία, μορφολογία, πραγματολογία) τόσο σε επίπεδο πρόσληψης-κατανόησης όσο και σε επίπεδο έκφρασης- παραγωγής.
- Εκτίμηση γλωσσικής ανάπτυξης (φωνολογική και μορφολογική επίγνωση).
- Εκτίμηση ακουστικής κατανόησης
- Εκτίμηση δεξιοτήτων γραμματισμού (αναγνώριση γραμμάτων και φθόγγων, γραφή ονόματος, επινοημένη γραφή).<https://www.logometro.gr/start/index.php/epaggelmaties/syxnes-erotiseis>

ΜΕΤΑΦΩΝ ΤΕΣΤ

Το ΜέταΦΩΝ τεστ είναι ένα σταθμισμένο εργαλείο που ανιχνεύει δυσκολίες στην ανάγνωση και τη γραφή. Αποτελείται από:

- Το *Αναπτυξιακό ΜέταΦΩΝ Τεστ* (ΠΛΗΡΗΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗ), για τις ηλικίες 3,10-6,6 ετών , με διαγνωστικό χαρακτήρα για τη προσχολική ηλικία. (Γιαννετοπούλου, Κιρπότην, 1999)
- Το *Ανιχνευτικό ΜέταΦΩΝ Τεστ* (ΒΡΑΧΕΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗ), για της ηλικίες 5-7 ετών, για παιδιά νηπιαγωγείου και μαθητές Α΄ Δημοτικού.

Το τεστ μπορεί να χορηγηθεί από αναπτυξιολόγους, παιδοψυχιάτρους, λογοθεραπευτές, ψυχολόγους, γλωσσολόγους, ειδικούς παιδαγωγούς, νηπιαγωγούς και δασκάλους γενικής και ειδικής αγωγής κ.α. που έχουν συνάφεια με αξιολόγηση σε ΚΕΔΥ (Κέντρα Διάγνωσης και Αξιολόγησης του Υπουργείου Παιδείας), ΚΨΥ (Κέντρα Ψυχικής Υγείας του ομώνυμου Υπουργείου), Ιατροπαιδαγωγικά κλπ. Πλαίσια με διαγνωστικές αρμοδιότητες με στόχο τον εντοπισμό παιδιών μειωμένης αναγνωστικής ετοιμότητας. (www.logopedists.gr)

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΦΩΝΟΛΟΓΙΚΟ ΤΕΣΤ-ΠΣΛ

Το φωνολογικό τεστ (Ομάδα Έρευνας Πανελληνίου Συλλόγου Λογοπεδικών : Λεβαντή, Κιρπότην, Καρδαμίτση, Καμπούρογλου , 1995 Έκδοση Πανελλήνιος Σύλλογος Λογοπεδικών-Λογοθεραπευτών) καλύπτει το θεωρητικό και το πρακτικό μέρος της εφαρμογής της “Δοκιμασίας Φωνητικής και Φωνολογικής εξέλιξης των παιδιών “. Αυτό το τεστ, βασίστηκε σε έρευνα 300 παιδιών το 1989-1992 ηλικίας 2,6 έως 6 ετών. Είναι υπεύθυνο για την ανίχνευση προβλημάτων λόγου και για τον σχεδιασμό κατάλληλων θεραπευτικών προγραμμάτων.

ΤΕΣΤ ΠΡΩΙΜΗΣ ΑΝΙΧΝΕΥΣΗΣ ΔΥΣΛΕΞΙΑΣ

Το εν λόγω τεστ έχει ως σκοπό την ανίχνευση δυσκολιών και ιδιαιτεροτήτων στη προσχολική ηλικία χωρίς όμως να καταλήγουμε σε δυσλεξία.

Το τεστ χωρίζεται σε δύο μέρη-ενότητες:

1. Τη Νοητική Ικανότητα
2. Τις Δεξιότητες

Σε περίπτωση αποτυχίας στη πρώτη ενότητα καθώς και στη δεύτερη καταλήγουμε σε ιδιαιτερότητα του παιδιού, χωρίς όμως να διερευνάται περαιτέρω. Στόχος του τεστ είναι να γίνουν οι προσεγγίσεις του φαινομένου δυσλεξίας πιο εξειδικευμένες και συγκροτημένες. (Ζακοπούλου, 2002)

RALF

Ένα εργαλείο που επικυρώθηκε ως κατάλληλο και χρησιμοποιείται στην Ευρώπη και ειδικά στην Πορτογαλία, είναι το λεγόμενο RALF *(RastreiodeLinguagemFala-RALF), που αποδείχθηκε υψηλής εμπιστοσύνης και ακρίβειας σαν διαγνωστικό εργαλείο (Mendes, Valente & Lousada, 2015, 2016).

Το συγκεκριμένο εργαλείο περιλαμβάνει αντικείμενα για διάφορους τομείς:

✓ Δεκτικός/Αντιληπτικός τομέας

✓ Εκφραστικός τομέας (χρήση απλών προτάσεων)

✓ **Αρθρωτικές - Φωνολογικές δεξιότητες**

✓ **Μεταγλωσσική ενημερότητα-επίγνωση**

Το εργαλείο αυτό έχει ως σκοπό να εντοπίσει τα παιδιά που διατρέχουν υψηλές πιθανότητες να εμφανίσουν γλωσσική διαταραχή και χρήζουν θεραπειάς από ειδικό. Τα αποτελέσματά του διακρίνονται από 70% ακρίβεια (Lousada, Mendes, Valente, 2017).

Πιο ειδικά, έλαβε χώρο μια έρευνα με 10 νοσοκόμες που είχαν παραπάνω από 6 χρόνια εμπειρίας και 37 παιδιά προσχολικής ηλικίας που εξετάστηκαν στα πλαίσια φροντίδας ρουτίνας. Τα κριτήρια ήταν τα παιδιά να έχουν ηλικία 5-6 χρονών, να μιλούν ως μητρική την τοπική γλώσσα και επιπλέον δόθηκε ερωτηματολόγιο που συμπληρώθηκε από τους φροντιστές, για να ληφθούν οι βασικές πληροφορίες.

Ο πληθυσμός ήταν 15 αγόρια (40,5%) και 22 κορίτσια (59,5%).

Τα αποτελέσματα είχαν ως εξής :

- 6 παιδιά κρίθηκαν υψηλού ρίσκου (16,2%)
- 12 μεσαίου- υψηλού (32,4%)
- 4 μεσαίου (10,8%)
- 13 χαμηλού ρίσκου (35,1%)
- 2 χαμηλού έως μηδαμινού (5,4%)
- 8 παιδιά δε τα κατάφεραν να ολοκληρώσουν το τεστ (21,6%) και παραπέμφθηκαν για ευρύτερη λογοθεραπευτική παρακολούθηση.

Το 20% των παιδιών γύρω στα τέσσερα έτη της προσχολικής ηλικίας, εμφανίζει κάποια γλωσσική διαταραχή και αποτελεί δημόσιο και παγκόσμιο θέμα υγείας (Reilyetal, 2010).

Συμπερασματικά, το RALF αποδείχθηκε χρήσιμο και απλό στη χρήση του για μια εφαρμογή στα πλαίσια της ρουτίνας που ακολουθούν τα παραϊατρικά επαγγέλματα.

VTO-LSI

Μια άλλη έρευνα έλαβε τόπο στην Ολλανδία και αφορούσε το εργαλείο VTO-LSI (LanguageScreenInstrument) το οποίο και συγκρίθηκε με άλλες τυπικές διαγνωστικές διαδικασίες ανάμεσα σε αγόρια και κορίτσια.

Ένα εργαλείο που συγκρίθηκε με το VTO-LSI ήταν το DDI (DutchDevelopmentalInstrument), το οποίο ελέγχει την ανάπτυξη παιδιών 0-4 χρονών σε θέματα κοινωνικά, συμπεριφορικά, επικοινωνιακά. Πιο λεπτομερώς ζητά από το παιδί μια παραγωγή πρότασης των 2 λέξεων καθώς και δείξη 6 σημείων του σώματος πάνω σε μια κούκλα. Η ακρίβειά του αγγίζει το 97% (DeKoning et al,2004).

Το VTO-LSI από την άλλη, πραγματοποιεί διάγνωση για ελλείμματα λόγου μέχρι και στην ηλικία των 2 χρόνων. Είναι μια δομημένη συνέντευξη με ερωτήσεις σχετικά με την παραγωγή, κατανόηση και αλληλεπίδραση.

Ο σκοπός του VTO-LSI είναι να παρέχει περισσότερες πληροφορίες και πρώιμη ανίχνευση σε περιπτώσεις γλωσσικού ελλείμματος. Έλαβαν τόπο 2 έρευνες σε σχέση με αυτό το εργαλείο που αφορούσαν στη σύγκριση που προαναφέρθηκε.

Στην πρώτη έρευνα ήρθε στην επιφάνεια το αποτέλεσμα πως το ποσοστό ανίχνευσης του γλωσσικού ελλείμματος συνέβη στους 24 μήνες ζωής των παιδιών. Τα δεδομένα ανακτήθηκαν από ιατρικές καταγραφές παιδιών σε HCC (κέντρα φροντίδας και υγείας νέων όπου ελέγχεται και ο λόγος) (Vilenburg et al,2018).

Στη δεύτερη έρευνα έγινε σύγκριση του VTO-LSI και άλλων εργαλείων ως προς την ηλικία παραπομπής για διάγνωση και ποια ήταν η επιρροή του φύλου του παιδιού. Τα δεδομένα ανακτήθηκαν από ιατρικές καταγραφές του γλωσσικού και ακουστικού κέντρου και αναλύθηκαν ποικιλοτρόπως.

Σαν γενικά αποτελέσματα το VTO-LSI διέγνωσε/εντόπισε πιο πολλά παιδιά με γλωσσικά ελλείμματα σε σύγκριση με τυπικές διαδικασίες (2,4%vs. 0,4%). Τα κορίτσια ήταν 2 χρόνια νεότερα και τα αγόρια 1 χρόνο. Κλείνοντας, το VTO-LSI κρίθηκε αποτελεσματικότερο σε θέματα διάγνωσης ελλειμμάτων λόγου (Vilenburg et al, 2018).

ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ ΑΠΛΟ

Πρόκειται για ένα λογισμικό που με τη βοήθεια του υπολογιστή πραγματοποιεί αξιολόγηση του προφορικού λόγου (Toki, Pange, & Mikropoulos, 2012). Περιλαμβάνει τομείς σχετικά με δημογραφικά στοιχεία του περιστατικού, το ατρικό ιστορικό, τις επικοινωνιακές εκφάνσεις, στοιχεία στοματοπροσωπικού ελέγχου,

άρθρωσης, φωνολογίας, ομιλίας, γλωσσικής έκφρασης, ψυχοκινητικής ανάπτυξης, ακουστικής κατανόησης και μνήμης. Κατόπιν της συλλογής στοιχείων πραγματοποιείται αυτόματη εξαγωγή συμπερασμάτων να βάση των ευφυών κανόνων που εμπεριέχει το σύστημα γνώσης του λογισμικού, δίνοντας τα σχετικά ευρήματα που μπορούν να αξιοποιηθούν στην λογοπαθολογική διαγνωστική έκθεση του περιστατικού.

Οι τομείς είναι οι εξής :

- ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
- ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ- ΕΠΙΣΗΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ.
- ΛΕΚΤΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΕΚΦΑΝΣΕΙΣ :
- ΜΗ ΛΕΚΤΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΕΚΦΑΝΣΕΙΣ :
- ΣΤΟΜΑΤΟΠΡΟΣΩΠΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ/ ΠΟΙΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΜΙΛΙΑΣ
- ΑΡΘΡΩΣΗ / ΦΩΝΟΛΟΓΙΑ
- ΕΚΦΡΑΣΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
- ΨΥΧΟΚΙΝΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
- ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ - ΜΝΗΜΗ

Α' ΤΕΣΤ-ΑΝΙΧΝΕΥΤΙΚΗ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑΣ

Το Α' ΤΕΣΤ αξιολογεί την ικανότητα μάθησης στη προσχολική ηλικία μέσω της ακουστικής/γλωσσικής οδού (λεκτική ικανότητα) και της οπτικοαντιληπτικής (πρακτική ικανότητα). Η μαθησιακή ικανότητα αποτελείται από επιμέρους ικανότητες οπότε και το τεστ περιέχει επιμέρους κλίμακες. Όλα αυτά τα πεδία αξιολόγησης μαζί μας δείχνουν εάν το παιδί είναι έτοιμο να ενταχθεί στο δημοτικό σχολείο και να πάει στην Α' δημοτικού. (Μαντούδης, και Θωμαΐδου, 2007)

ΚΛΙΜΑΚΕΣ ΤΟΥ Α' ΤΕΣΤ

Η σχολική ετοιμότητα περιλαμβάνει 7 επιμέρους κλίμακες, οι οποίες αξιολογούν διαφορετικές μαθησιακές και γνωστικές λειτουργίες, και συγκεκριμένα : 1. Την κριτική ικανότητα 2. Τις γλωσσικές αναλογίες 3. Τη πρώιμη αφαιρετική σκέψη 4. Τον οπτικο-κινητικό

συντονισμό 5. Την οπτική αντίληψη 6. Την αδρή κινητικότητα 7. Τις ακολουθίες.

ΟΙ 7 ΚΛΙΜΑΚΕΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑΣ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ: πρόκειται για γενικές ερωτήσεις που έχουν στόχο να κάνουν το παιδί να νιώσει άνετα και δε βαθμολογούνται. Είναι απλές και εύκολες.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ: περιλαμβάνει τρεις ερωτήσεις που ελέγχουν εάν το παιδί μπορεί να οδηγηθεί σε λογικά συμπεράσματα μέσω σύνθετης σκέψης.

ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΑΝΑΛΟΓΙΕΣ: εκτιμά κυρίως την επαγωγική σκέψη. Ελέγχεται η κατανόηση μαθηματικών και φυσικών εννοιών . Το παιδί καλείται να βρει το νόημα μιας πρότασης.

ΠΡΩΙΜΗ ΑΦΑΙΡΕΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ: αποτελείται από δύο ερωτήσεις. Ελέγχεται αν το παιδί αντιλαμβάνεται το γενικό σύνολο και αν μπορεί να απομονώσει κοινά σημεία αντικειμένων.

ΟΠΤΙΚΟΚΙΝΗΤΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ: σε αυτή την κλίμακα ελέγχεται η μελλοντική ικανότητα του παιδιού στη γραφή και στην ορθογραφία. Δίνονται πέντε σχήματα , τα οποία το παιδί καλείται να αντιγράψει.

ΟΠΤΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ :κυρίως εκτιμάται η οπτική διάκριση και αντίληψη . χρησιμοποιούνται δέκα κάρτες με αυξανόμενη δυσκολία που απεικονίζουν σχήματα.

ΑΔΡΗ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ: ελέγχει τις αδρές κινήσεις , την ικανότητα των μυικών ομάδων στο να συντονιστούν και καταλήγει σε τι επίπεδο βρίσκεται η νευρολογική ετοιμότητα.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΕΣ: εκτιμά τη σειροθέτηση σε χώρο και χρόνο.

ΛΕΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΛΙΜΑΚΕΣ

Οι κλίμακες χωρίζονται σε 4 λεκτικές και 4 πρακτικές και εξετάζουν τα εξής :

- ΛΕΚΤΙΚΕΣ ΚΛΙΜΑΚΕΣ→ Γενικές Γνώσεις, Κριτική Ικανότητα, Γλωσσικές Αναλογίες, πρώιμη Αφαιρετική Σκέψη
- ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΛΙΜΑΚΕΣ→ Οπτικοκινητικός Συντονισμός, Οπτική Αντίληψη, Αδρή Κινητικότητα, Ακολουθίες.

ΕΠΙΠΕΔΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ- ΒΑΘΜΙΔΕΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑΣ

Η βαθμολογία κυμαίνεται από 0-3 για κάθε σωστή απάντηση.

ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ Α΄ ΤΕΣΤ

Πρώιμοι δείκτες πιθανών μαθησιακών δυσκολιών

Ανιχνεύει πρώιμα τις πιθανές μαθησιακές δυσκολίες σε παιδιά που εκδηλώνουν δυσκολίες προσαρμογής στο νηπιαγωγείο ή ελαφριά προβλήματα ανάπτυξης. Οι παράγοντες που επηρεάζουν την επίδοση ενός παιδιού είναι πολλοί, οπότε μια πιθανή χαμηλή επίδοση δε συνεπάγεται απαραίτητα κάποια διαταραχή. Συνεπάγεται όμως ανάγκη λεπτομερούς ελέγχου.

Παρέχει σημαντικές πληροφορίες για τη μαθησιακή ικανότητα του παιδιού μελλοντικά και έχει ως πλεονέκτημα ότι παράλληλα αποτελεί ανιχνευτικό εργαλείο.

Με τη χορήγησή του , σε μικρό χρονικό διάστημα ανιχνεύουμε πληροφορίες για αναπτυξιακές ικανότητες και εφόσον καθεστέι αναγκαίο προχωρά σε μια πλήρη εικόνα ελέγχου.

Επίσης, παρέχει βοήθεια στην σωστή ενημέρωση των γονέων τόσο σε συμβουλές όσο και σε χειρισμούς και θεραπείες.(Μαντούδης, Σ. και Θωμαΐδου,Λ.2007)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΣ

Το Α΄ ΤΕΣΤ έχει σχεδιαστεί για να χορηγηθεί σε παιδιά ηλικίας 5,2 έως 6,2 ετών. Ολόκληρο το Α΄ ΤΕΣΤ κρίθηκε κατάλληλο και αποτελεσματικό για την αξιολόγηση παιδιών προσχολικής ηλικίας.(Μαντούδης, Σ. και Θωμαΐδου,Λ.2007)

ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΤΗΣ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΣ

Αποτελείται από φυλλάδια και κάρτες τα οποία βρίσκονται μέσα σε ειδική τσάντα.

ΧΩΡΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ

Ο χώρος εξέτασης μπορεί να επηρεάσει σημαντικά την επίδοση του παιδιού στο τεστ γι' αυτό θα πρέπει να επιλέγεται με βάση τα ατομικά χαρακτηριστικά του κάθε παιδιού. Ο χώρος αυτός θα πρέπει να είναι φωτεινός και ευάερος. Μέσα σε αυτόν θα βρίσκεται το παιδί, ο εξεταστής και ένας συνοδός εφόσον είναι απαραίτητο, ο οποίος όμως δε θα πρέπει να παρεμβαίνει στη διαδικασία αξιολόγησης και πιθανώς να μην είναι ακόμα και στο οπτικό πεδίο του παιδιού και το αποσπά.

Για τη χορήγηση του τεστ χρειάζεται ένα τραπέζι το οποίο να προσφέρει άνεση στο παιδί για τον χειρισμό του υλικού. Ο εξεταστής καλό θα ήταν να βρίσκεται απέναντι από το παιδί ώστε να παρατηρεί όλες τις αντιδράσεις του. (Μαντούδης, & Θωμαΐδου, 2007)

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΑ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

TEST OF LANGUAGE DEVELOPMENT : PRIMARY – 4th EDITION (TOLD-P-4)

Το Test of Language Development: Primary - Fourth Edition (TOLD-P-4) (Newcomer & Hammil, 2008) είναι ένα σταθμισμένο εργαλείο που χορηγείται σε παιδιά ηλικίας 4 έως 8,11 ετών. Δεν χρονομετρείται αλλά ο χρόνος ολοκλήρωσής του κυμαίνεται στα 35-50 λεπτά. Το εν λόγω τεστ σχεδιάστηκε για να προσφέρει :

- Εντοπισμό των παιδιών που υστερούν σε προφορικό λόγο , σε σχέση με την ηλικία τους
- “μαρκάρεi” τα δυνατά και αδύναμα σημεία της γλώσσας του παιδιού
- Ενημερώνει για την πρόοδο της θεραπείας

Περιεχόμενο

Το TOLD-P-4 αποτελείται από εννιά υποδοκιμές και η κάθεμιά τους μετρά διάφορες πτυχές της γλώσσας. Οι έξι υποδοκιμές θεωρούνται βασικές και είναι οι εξής :

- *Εικονογραφημένο Λεξιλόγιο* (σημασιολογία, ακρόαση)
- *Σχετικό Λεξιλόγιο* (σημασιολογία, οργάνωση)
- *Προφορικό Λεξιλόγιο* (σημασιολογία)
- *Συντακτική Κατανόηση*
- *Μίμηση Προτάσεων* (γραμματική, οργάνωση)
- *Μορφολογικά Στοιχεία* (γραμματική)
- *Διακρίσεις Λέξεων* (φωνολογία, ακρόαση)
- *Ανάλυση Λέξεων* (φωνολογία, οργάνωση)
- *Άρθρωση Λέξεων* (φωνολογία)

Ως βαθμολόγηση αποτελείται επίσης από ομάδες βαθμολογιών , οι οποίες είναι :

- Βαθμολογία των ακουστικών υποδοκιμών
- Βαθμολογία της οργάνωσης
- Προφορική βαθμολογία
- Βαθμολογία της σημασιολογίας
- Βαθμολογία της γλώσσας που ομιλείται

ORAL AND WRITTEN LANGUAGE SCALES (OWLS)

Το OWLS τεστ είναι ένα εργαλείο διάγνωσης που ασχολείται με την εξέταση της δεκτικής και εκφραστικής γλώσσας παιδιών 3-21 ετών. Αποτελείται από τις εξής κλίμακες :

Ακουστική Ικανότητα

Σχεδιάστηκε για να μετράει τη κατανόηση του προφορικού λόγου. Περιλαμβάνει 111 στοιχεία. Ο εξεταστής εκφωνεί δυνατά μια λέξη και ο εξεταζόμενος πρέπει να επιλέξει μια εικόνα που να την αντιπροσωπεύει καλύτερα. Διάρκεια χορήγησης 5-15 λεπτά.

Προφορική Έκφραση

Αυτή η κλίμακα σχεδιάστηκε για να αξιολογεί τη κατανόηση της προφορικής γλώσσας. Περιέχει 96 αντικείμενα. Ο εξεταστής λέει δυνατά μια λέξη και παρουσιάζει μια εικόνα. Το παιδί καλείται να δώσει σαν απάντηση τη δημιουργία μιας πρότασης ή και περισσότερων. Διάρκεια χορήγησης 10-25 λεπτά.

Γραπτή Έκφραση

Αυτή η κλίμακα εξετάζει τη κατανόηση του γραπτού λόγου και τη χρήση των γραμματικών κανόνων. Δηλαδή πραγματοποιείται η εξέταση των συντακτικών μορφών, των περιεχομένων, της συνοχής και της οργάνωσης. Ο εξεταστής ζητά από το παιδί να γράψει.

Βαθμολόγηση

Μέση τιμή 100 και αποδεκτή απόκλιση 15 μονάδες. Κάθε κλίμακα βαθμολογείται ξεχωριστά και όλες μαζί μας δίνουν το σύνολο.

CLINICAL EVALUATION OF LANGUAGE FUNDAMENTALS CELF-2 PRESCHOOL

Η δεύτερη έκδοση του CELF-2 Preschool ελέγχει τις προφορικές γλωσσικές δεξιότητες σε παιδιά ηλικίας 3-6 ετών. Περιέχει διάφορες δοκιμασίες που ελέγχουν τις δεξιότητες. Εκτός από τις βαθμολογίες των συγκεκριμένων δοκιμών, δίνει και μια συνολική εικόνα για τα δυνατά και αδύναμα σημεία της γλώσσας του παιδιού.

Κλίμακες του CELF-2 PRESCHOOL :

Δομή Προτάσεων

Αξιολογεί την ικανότητα του παιδιού να εξηγεί προτάσεις οποιουδήποτε μήκους και πολυπλοκότητας.

[προαιρετικά: αν η απόδοση σε αυτή την υποδοκιμή είναι ιδιαιτέρως χαμηλή, τότε ο εξεταστής σημειώνει περαιτέρω πληροφορίες που μπορεί να συμβάλλουν, π.χ. φευγαλέα προσοχή κατά τη διάρκεια της υποδοκιμής.

Έννοιες και οι ακόλουθες οδηγίες

Αξιολογεί την ικανότητα του παιδιού στην εκτέλεση και μνήμη εντολών που του έχουν δοθεί οποιουδήποτε μήκους και δυσκολίας.

Βασικές Έννοιες

Αξιολογεί την γνώση του παιδιού για έννοιες όπως το μέγεθος, η διάσταση κλπ.

Δομή των λέξεων

Αξιολογεί την ικανότητα του παιδιού σχετικά με τους γραμματικούς κανόνες.

Εκφραστικό λεξιλόγιο

Αξιολογεί την ικανότητα κατονομασίας και περιγραφής εικόνων, λέξεων, αντικειμένων.

Ανάκληση Προτάσεων

Αξιολογεί την ικανότητα του παιδιού να επαναλαμβάνει, αφού θυμηθεί, προτάσεις που του έχουν λεχθεί οποιουδήποτε μήκους και δυσκολίας.

Μαθήματα Λέξεων

Αυτή η υποδοκιμή αξιολογεί την ικανότητα του παιδιού να κατανοήσει και να δείξει τις λέξεις που σχετίζονται σημασιολογικά μεταξύ τους.

Βαθμολόγηση

Μέση τιμή βαθμολόγησης 100 και απόκλιση 15 μονάδες.

CLEAR TEST

Το Clear είναι ένα εργαλείο αξιολόγησης και διάγνωσης των φωνολογικών διαταραχών στην Αγγλική γλώσσα. Καλύπτει όλα τα φωνήματα σε όλες τις συλλαβικές θέσεις. Το κάθε φώνημα έχει τη δική του σελίδα δίνοντας στον εξεταστή

την ευελιξία να παραχθούν οι συγκεκριμένοι ήχοι, εφόσον η προσοχή του παιδιού περιπλανιέται ή έχουν προκληθεί άτυπες παρατηρήσεις και χρειάζεται η σωστή αξιολόγηση μέσω ενός εργαλείου ώστε να επιβεβαιωθούν οι παρατηρήσεις. (www.clear-resources.co.uk)

Τα σχέδια είναι σαφή, ενθουσιώδη και ζωηρόχρωμα. Όσα παιδιά δοκίμασαν αυτή τη μέθοδο αξιολόγησης, δε παρουσίασαν καμία δυσκολία στην αναγνώριση των εικόνων. Οι ηλικίες των παιδιών κυμαίνονται από το 3^ο έως το 9^ο έτος. Στο Clear υπάρχουν δύο φύλλα αρχείων που χωρίζουν τα ενιαία φωνήματα από τους δύο συνδυασμούς συστάδων ενός φωνήματος. (www.clear-resources.co.uk)

HODSON ASSESSMENT OF PHONOLOGICAL PATTERNS (3rd EDITION) (HAPP-3)

Το HAPP-3 είναι ένα εργαλείο αξιολόγησης της φωνολογικής διαδικασίας και αφορά παιδιά με διαταραχές κατανόησης από 3 έως 8 ετών. (www.superduperinc.com)

Το τεστ μπορεί (www.superduperinc.com):

- Να κωδικοποιήσει και να ταξινομήσει τις φωνολογικές αποκλίσεις
- Να καθορίσει τη χρήση εκτιμήσεων δριμύτητας, σε ήπια, μέτρια, αυστηρή και βαθιά
- Να προσδιορίσει τα σημαντικά φωνολογικά σχέδια του στόχου για επεξεργασία
- Να ληφθούν τα αποτελέσματα για τη τεκμηρίωση της προόδου επεξεργασίας

Το βαλιτσάκι του HAPP-3 αποτελείται από :

 **25 φόρμες φωνολογικής αξιολόγησης.**

 **25 φόρμες ανάλυσης των φωνολογικών αποκλίσεων.**

 **25 φόρμες αντικαταστάσεων και αναλυτικών στρατηγικών.**

 **Φύλλο εικόνων διαλογής πολυσύλλαβων λέξεων.**

 **13 κάρτες εικόνων.**

 30 κομμάτια αντικειμένων.

 50 φόρμες για συγκέντρωση προσχολικών φωνολογικών μορφών.

 50 φόρμες για συγκέντρωση διαμόρφωσης πολυσύλλαβων λέξεων

 Το κουτί μεταφοράς (www.superduperinc.com)

KHAN-LEWIS PHONOLOGICAL ANALYSIS-SECOND EDITION (KLPA-2)

Το KLPA-2 είναι εργαλείο που αφορά τη φωνολογική ανάλυση. Αξιολογεί ηλικίες 2-21 ετών και διαρκεί 10-30 λεπτά αναλόγως το άτομο. Με μια εκτενέστερη χρήση του μπορεί να ανιχνεύσει και κάποιες φωνολογικές διαταραχές όπως είναι η απλοποίηση. (www.superduperinc.com)

Ελέγχεται η άρθρωση των ήχων σε όλες τις συλλαβικές θέσεις. (www.superduperinc.com)

Το βαλιτσάκι του KLPA-2 αποτελείται από :

 Το εγχειρίδιο του εξεταστή,

 25 φόρμες ανάλυσης,

 Ένα βιβλιάριο εναλλαγής,

 Τη φωνολογική περίληψη,

 Έκθεση προόδου

ADOS & ADOS II- AUTISM DIAGNOSTIC OBSERVATION SCHEDULE

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗΣ ΑΥΤΙΣΜΟΥ

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα εκτιμά την επικοινωνία και την αλληλεπίδραση στο παιχνίδι, σε περιπτώσεις παιδιών που υπάρχουν υποψίες για αυτισμό ή άλλων ΔΑΔ.

Αποτελείται από τέσσερις μονάδες μέτρησης κατάλληλες για όλες τις ηλικίες, που κυμαίνονται από μη λεκτικά επίπεδα έως άπταιστα λεκτικά.

Περιλαμβάνει σταθμισμένες δραστηριότητες που ανιχνεύουν τυχόν υπάρχοντα χαρακτηριστικά αυτισμού ή άλλων δαδ. Ανάλογα την ηλικία και το επίπεδο γλώσσας του εξεταζόμενου, ο εξεταστής επιλέγει το κατάλληλο επίπεδο.

Στις εν λόγω δραστηριότητες εντοπίζονται χαρακτηριστικά συμπεριφορών ανάλογων του αυτισμού. Κάθε απάντηση του εξεταζόμενου καταγράφεται και στο τέλος έχουμε μια συνολική εικόνα. Η διάρκεια χορήγησης του τεστ είναι 35-40 λεπτά. Εκεί, στη συνολική εικόνα, ο εξεταστής συγκρίνει τα χαρακτηριστικά που προέκυψαν με τυπικές φυσιολογικές συμπεριφορές.

Κάθε επίπεδο ταξινόμησης προσφέρει κοινωνικές και επικοινωνιακές αλληλουχίες που οδηγούν σε μια κατάσταση.

Μονάδα 1 → δεν έχουμε συνεχή χρήση φραστικού λόγου

Μονάδα 2 → μερική χρήση φραστικού λόγου, χωρίς όμως ευφράδεια

Μονάδα 3 → παιδιά που έχουν ευφράδεια και παίζουν αναλόγως την ηλικία τους.

Μονάδα 4 → περιλαμβάνει σχεδόν όλη τη μονάδα 3 και μια συζήτηση με καθημερινά αντικείμενα. Η διαφορά με τη μονάδα 3 βρίσκεται στο αν οι κοινωνικές και επικοινωνιακές πληροφορίες είναι επίκτητες κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης.

Οι 4 μονάδες διακρίνονται από μια μεγάλη μεταξύ τους ποικιλία, από το πώς μπορεί να ανταράξει ένα παιδί στο σπάσιμο ενός μπαλονιού (μονάδα 1), έως τις σχέσεις που έχει ένας ενήλικας με τους συναδέλφους του στη δουλειά (μονάδα 4). Οι

μονάδες 1 και 2 μπορούν να λάβουν χώρο σε οποιοδήποτε μέρος ενός δωματίου , ενώ οι μονάδες 3 και 4 κυρίως σε ένα τραπέζι στο οποίο λαμβάνει χώρα η συζήτηση.

Το ADOS σαν εργαλείο και οι εξεταστές φροντίζουν να λαμβάνει τόπο σε ένα χώρο που να ευνοεί τις αλληλεπιδράσεις και το ενδιαφέρον των εξεταζομένων καθώς εστιάζει στους κοινωνικούς και επικοινωνιακούς τομείς.

Η κάθε μονάδα προσφέρει διάφορες δραστηριότητες και κοινωνικά ερεθίσματα. Εάν υπάρχει σύγκριση για το ποια μονάδα να επιλέξουμε, τότε διαλέγουμε μια με λιγότερα λεκτικά χαρακτηριστικά. Το υλικό και οι δραστηριότητες, ακόμα και η σειρά τους μπορεί να ποικίλει ανάλογα με τον εξεταζόμενο.

Το σκορ κάθε μονάδας, στο τέλος των δραστηριοτήτων βασίζεται σε έναν αλγόριθμο.

Τέλος, το ADOS μας δίνει τη δυνατότητα να παρατηρήσουμε τις κοινωνικές και επικοινωνιακές σχέσεις μέσω σταθμισμένων δραστηριοτήτων. Η διάγνωση του, θα πρέπει να συνοδεύεται και από άλλες πηγές, όπως για παράδειγμα ένα ιστορικό συμπληρωμένο από γονείς. (see Lord , Rutter and LeCouteur,1994). Κάθε μονάδα στοχεύει στο να συγκριθούν τα χαρακτηριστικά με τα χαρακτηριστικά του αυτισμού ή άλλων δαδ.(Ados Manual, Western Psychological Services,2001)

KAUFMAN SPEECH PRAXIS TEST (KSPT)

Το KSPT είναι ένα διαγνωστικό εργαλείο που έχει ως στόχο την ανίχνευση και θεραπεία της απραξίας του λόγου σε παιδικό πληθυσμό. Έχει εύκολη χρήση, αφορά ηλικίες 2 έως 5,11 ετών και ο χρόνος χορήγησής του είναι 5 έως 15 λεπτά. Επικεντρώνεται στην αναγνώριση της περιοχής της γλώσσας που έχει υποστεί βλάβη και στην επιτυχή στοχευμένη θεραπεία της. Για μια επιτυχή θεραπεία , το KSPT ανάλογα με τα λάθη που έχει εντοπίσει, δίνει θεραπευτικές λύσεις στο αντίστοιχο KSLP.

Επιπλέον, μας δίνει σωστές πληροφορίες για τον “σωστό” και για τον “ διαταραγμένο” παιδικό πληθυσμό.

Αποτελείται από 4 μέρη

1) “Απλές εντολές (στοματοπροσωπικός έλεγχος. Π.χ “άνοιξε το στόμα σου”)

2) Εντολές για συλλαβές (απλό φωνημικό cv)

3) Φωνημικό επίπεδο (περίπλοκο φωνημικό cvc)

4) Αυθόρμητο μήκος ομιλίας και πολυπλοκότητα

Περιέχει manual οδηγό με τα δεδομένα καθώς και οδηγό για τον κλινικό.”

www.NorthernSpeech.com

ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ PLAY

Το λογισμικό PLAY έχει ως στόχο την κατάκτηση φωνημάτων από παιδιά που βρίσκονται στη προσχολική ηλικία ή από ενήλικες με αρθρωτικά προβλήματα. Δημιουργήθηκε και δοκιμάστηκε από λογοθεραπευτές με πολλά χρόνια εμπειρίας και από προγραμματιστές και σχεδιαστές. Περιλαμβάνει πάνω από 260 αληθινές εικόνες αντικειμένων με το φώνημα στόχο σε όλες τις συλλαβικές θέσεις της ελληνικής. Ο εξεταστής χρησιμοποιεί 6 σενάρια με ενδιαφέροντα και ευχάριστα διαδραστικά χαρακτηριστικά, τα οποία είναι τα εξής :

-
- **Slideshow** → μια-μια οι εικόνες παρουσιάζονται στο παιδί για να νοιώσει οικειότητα με το υλικό.
 - **Ακουστική διάκριση** → το παιδί πρέπει να αναγνωρίσει μέσα στις εικόνες το φώνημα στόχο, αν το περιέχουν.
 - **Κατάτμηση λέξεων και εντοπισμός του φωνήματος στόχου** : το παιδί πρέπει να βρει σε ποια συλλαβή ακούγεται το φώνημα που μας ενδιαφέρει.
 - **Οπτική μνήμη** : ζητείται από το παιδί να θυμηθεί μια συγκεκριμένη σειρά εικόνων και να τις παράγει
-

-
- **Δημιουργία προτάσεων :** δίνεται στο παιδί μια ερώτηση και πρέπει να επιλέξει τη σωστή εικόνα ως απάντηση.

- **Κατηγοριοποίηση :** το παιδί καλείται να κατηγοριοποιήσει τις εικόνες με βάση κατηγορίες που του δίνονται.

Αναλόγως με τη πρόοδο της θεραπείας, ο θεραπευτής επιλέγει το κατάλληλο επίπεδο δυσκολίας ανάμεσα από τα 4 διαθέσιμα. Η δυσκολία βρίσκεται στην άρθρωση του φωνήματος στόχου.

Η θεραπεία μέσω του συγκεκριμένου λογισμικού είναι ευχάριστη και δημιουργική και πετυχαίνει την πολυάριθμη επανάληψη του φωνήματος στόχου σε διάφορες συλλαβικές θέσεις χωρίς να προκαλεί πλήξη καθώς παρουσιάζονται οι εικόνες σε τυχαία σειρά. Οι αληθινές εικόνες μάλιστα βοηθούν στη διατήρηση του ενδιαφέροντος και της προσοχής.

Είναι εξαιρετικά απλό και εύκολο στη χρήση του και ακόμα χωρίς τη χρήση του ποντικιού, με την επιλογή touchscreen.

(CD's : PLAY SPEECHPATHOLOGY SOFTWARE/ Εκδόσεις Γλαύκη,2013)

ΥΛΙΚΟ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΣ

ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ

Στο πλαίσιο αυτής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, τέθηκαν τα παρακάτω ερωτήματα:

“Ποια είναι τα διαγνωστικά εργαλεία ελλειμμάτων λόγου στη προσχολική ηλικία;”

“Ποια χαρακτηριστικά διέπουν τα εργαλεία αυτά ;”

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ

Η στρατηγική αναζήτησης που εφαρμόστηκε για τη διερεύνηση βιβλιογραφίας και άρθρων:

- ✚ Αναζήτηση σε ηλεκτρονικές πλατφόρμες δημοσιευμένων επιστημονικών άρθρων
- ✚ Ανάγνωση τίτλων και περιλήψεων επιστημονικών άρθρων
- ✚ Επιλογή σχετικών επιστημονικών άρθρων βάσει των κριτηρίων συμπερίληψης
- ✚ Εκτίμηση άρθρων για σωστή συμπερασματολογία της έρευνας

Η αναζήτηση άρθρων έγινε κυρίως από τα:

1. Google scholar
2. Research gate
3. PubMed

Οι λέξεις- κλειδιά που χρησιμοποιήθηκαν ήταν γενικές , ώστε το δείγμα μας να ήταν όσο μεγαλύτερο γινόταν. Η αναζήτηση πραγματοποιήθηκε με τις ακόλουθες λέξεις- κλειδιά.:

- Language screening in toddlers
- Speech evaluation tools
- Speech language pathology diagnostic tools

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ

Τα κριτήρια συμπερίληψης των άρθρων στη συστηματική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας ήταν Επιστημονικά άρθρα:

- δημοσιευμένα σε επιστημονικά περιοδικά και συνέδρια μετά από κρίση
- δημοσιευμένα στην αγγλική γλώσσα
- δημοσιευμένα κατά την τελευταία πενταετία
- έρευνες για διαγνωστικά εργαλεία για παιδιά προσχολικής ηλικίας

Επελέγησαν 16 εργαλεία, καθώς αυτά κρίθηκαν ότι πληρούσαν τα κριτήρια συμπερίληψης του θέματος της μεταπτυχιακής εργασίας και αφορούσαν τη προσχολική ηλικία τα οποία αναλύθηκαν για απαντηθούν τα ερωτήματα της μεταπτυχιακής εργασίας.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Τα διαγνωστικά εργαλεία που βρέθηκαν από τα επιλεγμένα 16 άρθρα κατά την τελευταία πενταετία και τα χαρακτηριστικά τους φαίνονται συνοπτικά στον Πίνακα 1. Στη συνέχεια ακολουθεί σύντομη περιγραφή αυτών.

Πίνακας 1. Χαρακτηριστικά Διαγνωστικών Εργαλείων

Διαγνωστικό Εργ.	Ηλικία Χορήγησης	Περιοχές Ενασχόλησης	Τεχνολογία
BLAB-Preschool Parent Report	5 ετών	1. Σκιαγράφηση περιβάλλοντος του παιδιού 2. Αναπτυξιακό ιστορικό 3. Αντιληπτική-εκφραστική γλώσσα	ΟΧΙ
SCDI III	2,6-4 ετών	1. Επίπεδο επικοινωνίας 2. Λεξιλόγιο-σύνταξη 3. Μεταγλωσσική ενημερότητα-προφορά	ΟΧΙ
TABBY TALKS	Προσχολική ηλικία	1. Απραξία του λόγου	ΝΑΙ
LITMUS- CLT	3-8 ετών	1. Απόκτηση λεξιλογίου	ΜΕΡΙΚΩΣ, ηχογράφηση ερωτήσεων-απαντήσεων
LDS	2 ετών	1. Ιστορικό παιδιού 2. Καθυστέρηση ομιλίας	ΟΧΙ
finCSBS	2 ετών	1. Γλωσσικές ικανότητες, κοινωνικό-λεκτικό-συμβολικό μέρος	ΜΕΡΙΚΩΣ, στον υπολογισμό του σκορ
LANGUAGE4	4 ετών	1. Καθυστέρηση ομιλίας	ΟΧΙ
CAT/ CLAMS	< 36 μηνών	1. Γλωσσική και γνωστική ανάπτυξη 2. Καθυστέρηση ομιλίας	ΟΧΙ
ELM SCALE-ELM 2	Προσχολική ηλικία	1. Γλωσσική ανάπτυξη	ΟΧΙ
CDI SHORT FORM	Προσχολική ηλικία	1. Γρήγορη εκτίμηση πρώιμης γλώσσας	ΟΧΙ
CCC-2	4- 16 ετών	1. Ανίχνευση πραγματολογικού ελλείμματος- ανίχνευση αυτισμού	ΟΧΙ
RI-5	5 ετών	1. “πρόβλεψη” αυτισμού	ΟΧΙ
TRAS	Προσχολική ηλικία	1. Κατανόηση 2. Φωνολογική ενημερότητα 3. Παραγωγή λόγου	ΟΧΙ
TOKEN TEST	Προσχολική ηλικία	1. Κατανόηση γλώσσας 2. Γλωσσικές δεξιότητες	ΟΧΙ
PAEL TEST	2,6-9 ετών	ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ 1. Αξιολόγηση λόγου/ομιλίας	ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ

Kurdish Test	Speech	Προσχολική ηλικία	1. Αξιολόγηση άρθρωσης	ΝΑΙ, ηχογράφηση απάντησης
--------------	--------	-------------------	------------------------	---------------------------

ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ

ΕΡΓΑΛΕΙΟ 1

“Screening Bilingual Preschoolers for Language Difficulties: utility of teacher and Parents Reports” (Pua et al, 2017).

https://pubs.asha.org/doi/abs/10.1044/2016_JSLHR-L-16-0122

- **BLAB- Preschool Parent Report**

Το συγκεκριμένο εργαλείο όπως αναφέρει το άρθρο που προαναφέρεται, μετρά την ικανότητα των 5χρονων παιδιών στο νηπιαγωγείο, σύμφωνα με τη κρίση του φροντιστή ή του γονιού. Επιπρόσθετα, ζητήθηκε από τους φροντιστές να αναφέρουν τη σύνθετη συχνότητα των γλωσσών, στις οποίες το παιδί εκτίθεται καθημερινά, δίνοντας μια ένδειξη του γλωσσικού περιβάλλοντος στο οποίο μεγαλώνει το παιδί. Εξετάζεται επίσης το αναπτυξιακό ιστορικό του παιδιού και της οικογένειας ζητώντας σημαντικές πληροφορίες όπως πότε είπε τις πρώτες του λέξεις, σε τι ηλικία, τις διατροφικές του συνήθειες και αν το παιδί έχει κάποια ακουστική διαταραχή.

Η φόρμα που συμπληρώνεται από τους γονείς, έχει 33 αντικείμενα που μετρούν τη γλωσσική ικανότητα του παιδιού σε κλίμακα βαθμολόγησης τύπου Likert (1= ποτέ, 2= πολύ σπάνια, 3= σπάνια, 4= συχνά, 5= πολύ συχνά, 6= πάντα), για να αποφευχθούν απαντήσεις που δίνονται στο περίπου. Επίσης, το εν λόγω τεστ αποτελείται από μια υποκλίμακα των 9 αντικειμένων για την αντιληπτική γλώσσα και από μια 14 αντικειμένων για την εκφραστική γλώσσα.

ΕΡΓΑΛΕΙΟ 2

“The Swedish Communicative Development Inventory III” (Eriksson, 2016)

https://www.researchgate.net/publication/301547736_The_Swedish_Communicative_Development_Inventory_III_Parent_reports_on_language_in_preschool_children

- **SCDI III**

Η τελευταία έκδοση του εν λόγω εργαλείου αποτελείται από 127 αντικείμενα εξέτασης και αφορά παιδιά ηλικίας 2,6 έως 4 χρονών.

Εξετάζει: 1) το επίπεδο επικοινωνίας του παιδιού (1 αντικείμενο). Ο γονιός ζητείται να υποδείξει ποια από τις 6 απαντήσεις ταιριάζει στο επίπεδο επικοινωνίας του παιδιού του. Π.χ. 1= δε μιλάει καθόλου, 2= δε μιλάει καταληπτά.

2)Ενότητα λεξιλογίου (100 αντικείμενα). Αποτελείται από 100 λέξεις που διαιρούνται σε 4 θέματα : λέξεις φαγητού (16 αντικείμενα), σώματος (26 αντικείμενα) πνευματικές λέξεις (30 αντικείμενα), σχετικές με συναισθήματα (28 αντικείμενα). Η βαθμολογία της ενότητας κυμαίνεται από 0-100.

3)Ενότητα σύνταξης (18 αντικείμενα). Αυτή η ενότητα αποτελείται από 2 μέρη. Από την πολυπλοκότητα που εξετάζεται μέσω 10 αντικειμένων και μετράει πόσο σύνθετη είναι η γλώσσα του παιδιού στη παρούσα φάση. Και από την γραμματική που εξετάζεται μέσω 8 αντικειμένων και εξετάζει το πώς χρησιμοποιεί και αν το παιδί τον παρελθοντικό χρόνο και συνδετικές λέξεις. Το σκορ κυμαίνεται από 0-36.

4)Μεταγλωσσική ενημερότητα (7 αντικείμενα). Εξετάζει τη φωνολογική επίγνωση του παιδιού, την ορθογραφία και την κατανόηση ύπαρξης άλλων γλωσσών. Το σκορ κυμαίνεται από 0-7.

5)Προφορά (1 αντικείμενο). Ζητήθηκε από τους γονείς να υποδείξουν αν το παιδί τους ακούγεται λίγο νεότερο, της ίδιας ηλικίας ή ωριμότερο από παιδιά της ηλικίας του.

ΕΡΓΑΛΕΙΟ 3

“Tabby Talks:An automated tool for the assessment of childhood apraxia of speech” (Shahin et al, 2015)

<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0167639315000382>

- **TABBY TALKS**

Αποτελείται από 3 τμήματα: 1) “φορητοί πελάτες” που χρησιμοποιούν tablets 2) ένας κλινικός που διαχειρίζεται την διεπαφή 3) ένας δίσκος που “τρέχει” την ανάλυση ομιλίας.

Το σύστημα προτρέπει το παιδί να συμπληρώσει προκαθορισμένες ασκήσεις στο tablet.

- Καταγράφει τη παραγωγή του λόγου και την “ανεβάζει” στον δίσκο.
- Εφαρμόζει γλωσσικούς αλγόριθμους που ταυτοποιούν τα λάθη στη παραγωγή.
- Δίνει ανατροφοδότηση στο παιδί και δίνει αναφορά στο θεραπευτή για τη πρόοδό του.
- Επιτρέπει στο θεραπευτή να τροποποιήσει τις ασκήσεις ανάλογα με τις ανάγκες του παιδιού.

Η ανάλυση γίνεται μέσω του συστήματος SpeechAnalysisEngine.

Στόχος είναι το σύστημα να ταυτοποιήσει τα λάθη στον λόγο του παιδιού που έχουν σχέση με τις συμπεριφορές-κλειδιά της απραξίας. Π.χ. ακατάλληλη προσωδία, γί

αυτό περιέχει ανιχνευτή φωνητικής δραστηριότητας, πιστοποίηση προφοράς, πρότυπο έντασης/ τόνου ομιλίας.

Συνοψίζοντας, το δείγμα ομιλίας “περνάει” από τον ανιχνευτή φωνητικής δραστηριότητας για να εντοπίσει παύσεις και μετά να υπολογίσει καθυστέρηση φώνησης και διάρκεια παραγωγής. Η πιστοποίηση προφοράς συγκρίνει το δείγμα με το πρότυπο για να ελέγξει την ορθότητα. Μόνο όσα έχουν σωστή προφορά περνάνε στο επόμενο στάδιο σχετικά με την ένταση και τον τόνο. Τέλος, συγκεντρώνονται όλα τα στοιχεία και δίνεται η αναφορά στον θεραπευτή.

ΕΡΓΑΛΕΙΟ 4

“The vocabulary profile of Slovak children with primary language impairment compared to typically developing Slovak children measured by LITMUS-CLT”
(Kapalková & Slančová 2017)

https://www.researchgate.net/publication/316468563_The_vocabulary_profile_of_Slovak_children_with_primary_language_impairment_compared_to_typically_developing_Slovak_children_measured_by_LITMUS-CLT

- **LITMUS-CLT**

Εξετάζει την απόκτηση λεξιλογίου σε παιδιά ηλικιών 3-8.

Έχει 4 κριτήρια: α) τα γλωσσικά ελλείμματα β) ιστορικό-καθυστέρηση ομιλίας γ) απουσία νοητικού ή άλλου ελλείμματος δ) επίπτωση του ελλείμματος στη λειτουργικότητα.

Η νοημοσύνη μπορεί να μετρηθεί όπως και στη παρούσα έρευνα με το WISC-III και το

SON-R (Σλοβάκικο εργαλείο).

Υλικό : CLT-SK, Τμήμα του LITMUS-CLT

Αποτελείται από 64 αντικείμενα, και είναι να γίνει η παραγωγή 32 ουσιαστικών και 32 ρημάτων. Στο κομμάτι της παραγωγής τους δείχνεται ένα αντικείμενο-στόχος με μια ηχογραφημένη ερώτηση τύπου “τι είναι αυτό” ή “τι κάνει”. Η απάντηση του παιδιού ηχογραφείται. Το σκορ υπολογίζεται με βάση τους κανόνες του BI-SLI(αρχείο που αφορά τον υπολογισμό του σκορ).

ΕΡΓΑΛΕΙΟ 5

“Screening for speech-language development in Emirati toddlers” (Almekaini et al, 2017)

https://www.researchgate.net/publication/316472368_Screening_for_speech-language_development_in_Emirati_toddlers

Στην παρούσα έρευνα, παρουσιάζεται ένα εργαλείο το οποίο αποτελείται από ερωτηματολόγια και για να επιβεβαιωθεί η ακρίβειά του και στα Αραβικά, καθώς πρόκειται για Αγγλικό εργαλείο, μεταφράστηκε πρώτα στα Αραβικά και πάλι ξανά στα Αγγλικά για να αποκλειστούν τυχόν λάθη.

- **LDS- LANGUAGE DEVELOPMENT SURVEY**

Σε αυτό το εργαλείο οι γονείς καταγράφουν κάθε λέξη και φράση που είναι αυθόρμητη από τη καθημερινότητα του παιδιού τους. Μπορεί να συμπληρωθεί αποκλειστικά από τους φροντιστές για να ταυτοποιήσει παιδιά με ρίσκο για καθυστέρηση ομιλίας γύρω στα 2 χρονών.

Ηχογραφούνται οι 5 μεγαλύτερες και καλύτερες φράσεις τους. Επίσης, σημειώνεται οποιαδήποτε σημαντική πληροφορία όπως το βάρος του παιδιού κατά τη γέννηση, οποιοδήποτε ιστορικό προωρότητας, τυχόν ακουστικές μολύνσεις, ο αριθμός των γλωσσών που χρησιμοποιείται στο σπίτι, όποια καθυστέρηση ομιλίας υπάρχει στην οικογένεια, εάν υπάρχει, και οτιδήποτε πιθανώς τους προβληματίζει σχετικά με την ομιλία του παιδιού τους.

Τα παιδιά αξιολογούνται για το μέγεθος της λέξης, το μήκος των φράσεων καθώς και τον συνδυασμό των λέξεων.

Το τεστ περιλαμβάνει 310 λέξεις, αλφαβητικά οργανωμένες σε 14 σημασιολογικές κατηγορίες : δράσεις, ζώα, μέρη σώματος, ρούχα, φαγητό, νοικοκυριό, παιχνίδια (Rescorla, Mirak&Singh, 2010). Οι γονείς σημειώνουν/μαρκάρουν και γράφουν παραδείγματα με τις μεγαλύτερες εκφράσεις των παιδιών τους και απαντάνε σε ερωτήσεις σχετικές με το ιατρικό και οικογενειακό ιστορικό, τα οποία συμπληρώνονται περίπου σε 10 λεπτά. (Rescorla , 1989).

Λεξιλόγιο χαμηλότερο των 20 λέξεων σε ηλικία των 18-23 μηνών ή λιγότερο των 50 λέξεων σε ηλικία 24-35 μηνών περιγράφεται ως καθυστέρηση ομιλίας. Έπειτα και ακολούθως, μέσω στατιστικής ανάλυσης βγαίνουν τα αποτελέσματα για το πώς χαρακτηρίζεται η γλωσσική ανάπτυξη του παιδιού που αξιολογείται.

ΕΡΓΑΛΕΙΟ 6

“Screening language skills at 2;0” (Vehkavuori & Stolt 2018)

https://www.researchgate.net/publication/322821316_Screening_language_skills_at_2_0

- **FinCSBS**

Πρόκειται για ένα Φινλανδικό τεστ αξιολόγησης γλωσσικών ικανοτήτων στην ηλικία των 2 χρονών. Περιλαμβάνει 24 ερωτήσεις που διαιρούνται στα εξής μέρη:

- i. Κοινωνικό μέρος (χειρονομίες, επικοινωνία, 13 ερωτήσεις)
- ii. Λεκτικό μέρος (ήχοι, εκφραστικές λέξεις, 5 ερωτήσεις)
- iii. Συμβολικό μέρος (καταληπτότητα, χρήση αντικειμένων, 6 ερωτήσεις)

Οι πόντοι για κάθε μέρος λαμβάνονται υπόψη ως εξής:

- i. 0= όχι ακόμη
- ii. 1= μερικές φορές
- iii. 2=συχνά

Το μέγιστο σκορ είναι 57 πόντοι. Ο υπολογισμός του σκορ γίνεται μέσω του RDLS-III (Edwardsetal. ,1997) (Korteesmaaetal., 2001)

ΕΡΓΑΛΕΙΟ 7

“Screening for language Delay: Growth Trajectories of Language Ability in Low- and High Performing children” (Klem, Hagtvet, Hulme & Gustafsson, 2016).

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/27575866/>

- **LANGUAGE4**

Το εν λόγω εργαλείο σχεδιάστηκε για να ταυτοποιεί παιδιά ηλικίας 4 χρονών με καθυστέρηση λόγου που κινδυνεύουν από επίμονο γλωσσικό έλλειμμα. Είναι μια απλή διαδικασία εκτίμησης γλώσσας και χορηγείται σε 10-15’.

Αποτελείται από έναν φάκελο με εικόνες που δείχνουν καταστάσεις γνωστές στη 4χρονη ηλικία. Είναι 33 ερωτήσεις που έχουν σχέση με 3 εικόνες : ένα σαλόνι, μπάνιο και ένας σκύλος σε διάφορες καταστάσεις. Σχεδιάστηκε περισσότερο ως εργαλείο παρατήρησης παρά ως επίσημο διαγνωστικό εργαλείο.

Στο 1^ο επίπεδο έχουμε : κατονομασία, χρώματα, συγκριτικά επίθετα, προθέσεις, επανάληψη πρότασης, δομή πρότασης και συμπερασματικές δεξιότητες (Klemetal, 2015).

Το λεξιλόγιο εξετάζεται συμπληρωματικά μέσω του **BPVS-II-BritishPictureVocabularyScale- SecondEdition** (DunnDunn, Whetton&Burley,1997).

Το παιδί ζητείται να ταιριάξει 1 από τα 4 σκίτσα που περιγράφονται προφορικά από τον εξεταστή. Περιέχει 144 αντικείμενα. (Lyster, Horn, &Rygvoid, 2010).

ΕΡΓΑΛΕΙΟ 8

“Language Screening for infants and toddlers: A literature review of four commercially available tools”. (Larson, 2016)
<https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/1525740115627420>

- **CAT/CLAMS- Cognitive Adaptive Test/ Clinical linguistic Auditory Milestone Scale**

Πρόκειται για ένα σταθμισμένο τεστ, το οποίο χρησιμοποιείται για να μετρήσει τη γλωσσική και γνωστική ανάπτυξη για την επίλυση προβλημάτων στον οπτικό μηχανισμό και τη καθυστέρηση ομιλίας σε παιδιά και βρέφη.

Περιλαμβάνει 43 ορόσημα γλωσσικής ανάπτυξης για παιδιά από τη γέννηση έως 36 μηνών. Το κάθε αντικείμενο βαθμολογείται ανάλογα με τις απαντήσεις των γονέων βασισμένο σε σταθμισμένες ερωτήσεις. Μέσω ερωτήσεων επίσης, αναγνωρίζει σε ποια ηλικία κατακτήθηκαν κάποιες δεξιότητες (απαντήσεις σε κλειστές ερωτήσεις τύπου ναι/όχι).

Για τον υπολογισμό του σκορ χρησιμοποιείται από τους περισσότερους το **CLAMSLANGUAGEQUOTIENT- CLQ**, στο οποίο η σύνοψη της κάθε γλωσσικής άσκησης-ερώτησης διαιρείται με την ηλικία του παιδιού και μετά πολλαπλασιάζεται επί τις 100.

- **ΕΡΓΑΛΕΙΟ 9**
- **ELM Scale & ELM 2**

Το ELM περιλαμβάνει 41 αντικείμενα χρονολογικά τακτοποιημένα ανάλογα με την αναμενόμενη ανάπτυξη.

Το ELM 2 (Coplan, 1993) περιλαμβάνει 43 αντικείμενα. Και τα 2 χωρίζουν τη γλωσσική ανάπτυξη σε 3 κατηγορίες : ακουστικές-αντιληπτικές ικανότητες, οπτικά-γλωσσικά

ορόσημα, ακουστική-εκφραστική λειτουργία. (Coplan- Gleason,1990) (Costarides&Shulman, 1998).

Βαθμολογεί με επιτυχία- αποτυχία ή με πόντους που μετράνε επί τοις 100 ή με αποκλίσεις ανάλογα με την ηλικία.

- **ΕΡΓΑΛΕΙΟ 10**
- **CDI**

Περιλαμβάνει μια σειρά εκτιμήσεων που τις συμπληρώνουν τις λίστες λεξιλογίου οι γονείς. Η διαδικασία κυμαίνεται περίπου στα 30' (Coplan,1989). Τονα χρησιμοποιηθεί σα διαγνωστικό εργαλείο όμως δεν είναι πρακτικό.

- **CDISHORTFORM –CDI –SF ANTIΘΕΤΑ** ενδείκνυται για χρήση από κλινικούς και ερευνητές που ψάχνουν μια γρήγορη εκτίμηση της πρώιμης γλώσσας (Fenson, etal 2000).

Το πρώτο επίπεδο αφορά ηλικίες 8-18 μηνών και αφορά λεξιλόγιο 89 λέξεων που επιλέγουν λέξεις που καταλαβαίνουν ή που καταλαβαίνουν και λένε επίσης . Το δεύτερο αφορά ηλικίες 16-30 μηνών και επιλέγουν λέξεις που λένε. Επίσης, ρωτάει αν συνδυάζουν λέξεις.

Τα σκορ βγαίνουν με βάση δεδομένα και μετατρέπονται σε ποσοστά τις %.

- **ΕΡΓΑΛΕΙΟ 11**

“Detecting Preschool Language Impairment and risk of developmental dyslexia“ (Helland, Jones, & Helland, 2017)

https://www.researchgate.net/publication/314259669_Detecting_Preschool_Language_Impairment_and_Risk_of_Developmental_Dyslexia

Στο εν λόγω άρθρο αναφέρονται τρία κριτήρια για την επιλογή των διαγνωστικών εργαλείων που επελέγησαν προς έρευνα.

Τα κριτήρια ήταν τα εξής : 1) να ανιχνεύει το έλλειμμα σε πρώιμο στάδιο 2) οι “πληροφοριοδότες” ήταν οι φροντιστές 3) να χαρακτηρίζεται από εγκυρότητα, αξιοπιστία, εξειδίκευση και ευαισθησία. Τρία εργαλεία επελέγησαν :

- **CCC-2 – Children’s Communication Checklist 2nd Edition (Bishop,2003) (Bishop, 2011- Norwegian Version)**

Πρόκειται για ένα ερωτηματολόγιο που συμπληρώνετε από τους γονείς ή όποιον γνωρίζει καλά το παιδί. Σκοπός του είναι να βρει αν υπάρχει έλλειμμα, αν υπάρχει

πραγματολογικό συγκεκριμένα έλλειμμα, αν υπάρχει λόγος περαιτέρω ανίχνευσης για αυτισμό. Αφορά ηλικίες 4-16 χρονών.

Αποτελείται από 70 αντικείμενα, χωρισμένα σε 10 υποενότητες. 4 για την κατασκευαστική/ διαρθρωτική πτυχή της γλώσσας, 4 για πραγματολογία και 2 για τυχόν ύπαρξη αυτισμού. Στο συγκεκριμένο εργαλείο το σκορ υπολογίζεται από ένα αυτόματο πρόγραμμα.

- **ΕΡΓΑΛΕΙΟ 12**
- **RiskIndexby 5 years (RI-5) (Helland, 2015, Helland et al,2011)**

Πρόκειται για ένα ερωτηματολόγιο που “προβλέπει” τον αυτισμό και στη συγκεκριμένη έρευνα του παραπάνω άρθρου “ακολουθούσε” τα παιδιά για 10 χρόνια, ξεκινώντας στην ηλικία των 5 χρονών.

Αποτελείται από 21 ερωτήσεις, τις οποίες κάνει ο δάσκαλος, 21+7 που απαντάει ο γονέας και αφορά κυρίως βιολογικούς παράγοντες. Οι απαντήσεις είναι απλές και δίνονται με ένα ναι/ όχι ή/ δε γνωρίζω-δεν απαντώ. Οι ερωτήσεις είναι ευρέως θέματος και αφορούν την υγεία, τη γλωσσική ανάπτυξη και τις κινητικές δεξιότητες του παιδιού. Το σκορ κυμαίνεται, αναλόγως με τις απαντήσεις, από 0 έως 100.

- **ΕΡΓΑΛΕΙΟ 13**
- **TRAS- Observasjon an spraki daglig samspill (Observation of Language in Daily Interaction) (Espenakk et al. 2011, Espenakk et al. 2002)**

Έχει 8 περιοχές ανίχνευσης με 3 αντικείμενα στη καθεμία. Εξετάζει τις εξής περιοχές: κατανόηση, φωνολογική ενημερότητα, προφορά, παραγωγή λέξεων και προτάσεων. Οι ερωτήσεις παρουσιάζονται κάπως έτσι: “Μπορεί το παιδί να προφέρει τη λέξη....;” Αν ναι σημειώνουν το τετραγωνάκι στην ερώτηση ολόκληρο, αν έτσι και έτσι, απλώς σημειώνουν μια γραμμή στο κουτάκι, αν καθόλου το αφήνουν κενό.

- **ΕΡΓΑΛΕΙΟ 14**

“Screening for SLI in Preschool Children : Evaluating a Screening Procedure including the Token test” (Willinger et al, 2017)

https://www.researchgate.net/publication/316728304_Screening_for_Specific_Language_Impairment_in_Preschool_Children_Evaluating_a_Screening_Procedure_Including_the-Token_Test

- **Token test (Orgass,1982)**

Πρόκειται για ένα τεστ κατανόησης γλώσσας από το οποίο όμως εξάγονται και πληροφορίες για τις γλωσσικές δεξιότητες των παιδιών. Στο παραπάνω άρθρο αναφέρεται μια σύντομη έκδοσή του , των 50 αντικειμένων και συγκεκριμένα σχημάτων. Είναι μικρά και μεγάλα πλαστικά σχήματα και αντικείμενα, τα οποία παρουσιάζονται στο παιδί και του δίνεται η εξής εντολή “ άγγιξε το μπλε τρίγωνο”. Με παρατήρηση ο εξεταστής συμπληρώνει τη φόρμα σχετικά με την κάθε εντολή είτε θετικά είτε αρνητικά αναλόγως με την απόδοση του παιδιού. Εκεί παρατηρούνται και οι δεξιότητες του παιδιού π.χ. κάποιο γλωσσικό έλλειμμα , το οποίο και σημειώνεται από τον εξεταστή.

- **ΕΡΓΑΛΕΙΟ 15**

“A Phonological assessment test for child Greek” (Babatsouli, 2019)
https://www.researchgate.net/publication/331181966_A_phonological_assessment_test_for_child_Greek

- **PAel test (Phonological Assessment for Greek (el))**

Το συγκεκριμένο τεστ εξετάζει τον λόγο παιδιών τυπικής ή μη ανάπτυξης μονόγλωσσων ή πολύγλωσσων παιδιών. Αφορά ηλικίες 2,6 έως 9 χρονών.

- ✚ Περιέχει 150 λέξεις (ουσιαστικά / επίθετα)
- ✚ 50 για την βασική εκτίμηση του λόγου
- ✚ Και 100 για ανώτερες φωνολογικές δεξιότητες

Ο εξεταστής δίνει μια λέξη με απλή εκφορά της ή με αφηγηματική περιγραφή τεχνική. Αυτή τη στιγμή το τεστ βρίσκεται σε πειραματικό στάδιο, και δοκιμάζεται σε ένα κοριτσάκι 4,8 χρονών που παρουσιάζει καθυστέρηση σε πολλά φωνολογικά στάδια. Στόχος είναι να σταθμιστεί και να δημοσιευθεί.

- **ΕΡΓΑΛΕΙΟ 16**

“Kurdish Speech Test- A validation study for children aged 3-5 years” (Syadar et al, 2018)

https://www.researchgate.net/publication/328509694_Kurdish_Speech_Test_A_Validation_Study_for_Children_Aged_3-5_Years

- **Kurdish Speech Test**

Το τεστ περιλαμβάνει εικόνες, οι οποίες δείχνονται στο παιδί και τις αναπαράγει. Οι παραγωγές του παιδιού ηχογραφούνται από ένα μηχάνημα ήχου, στη συγκεκριμένη έρευνα ήταν το SamsungSM-G360, και ο εξεταστής αντιγράφει ότι αρθρώνει το παιδί. Εάν χρειαστεί κάποια παρακίνηση ο εξεταστής κάνει κάποιες ερωτήσεις στο παιδί, υποβοηθώντας το. Π.χ "τι είναι αυτό ;" και παράλληλα σημειώνει τις απαντήσεις του παιδιού σε ένα φύλλο. Λάθη τύπου αντικατάστασης κάποιου φωνήματος καθιστούν την παραγωγή της λέξης λανθασμένη. Κάθε σωστή παραγωγή παίρνει 1 πόντο. Ανάλογα με τη συνεργατικότητα του παιδιού το τεστ διαρκεί περίπου 15-20'. Σε περίπτωση που το παιδί δεν απαντάει αυθόρμητα, δίνονται στοιχεία για υποβοήθεια, με τελευταία και σπάνια λύση την επανάληψη λέξης. Το εν λόγω τεστ, εξετάζει την άρθρωση και κρίθηκε έγκυρο και αξιόπιστο ως προς τη χρήση του μετά από αυτή την έρευνα που αναλύεται στο άρθρο.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Η παρούσα ενότητα, η συζήτηση που θα ακολουθήσει, θα διασταυρώσει τα κυριότερα στοιχεία όλων των άρθρων της έρευνας που προηγήθηκε γι' αυτή την εργασία. Τα άρθρα που προαναφέρθηκαν , 16 στο σύνολό τους, προέκυψαν έπειτα από ηλεκτρονική αναζήτηση σε βάσεις δεδομένων με τη βοήθεια επιστημονικών ερωτημάτων καθώς και με τις κατάλληλες λέξεις-κλειδιά. Τα διαγνωστικά εργαλεία που προέκυψαν είναι σχεδόν όλα χειροκίνητα και χρειάζονται τη συμβολή των γονέων ή των φροντιστών των παιδιών. Ένα που ξεχωρίζει αυτών των χαρακτηριστικών είναι το εργαλείο TABBY TALKS , που πρόκειται για εργαλείο αυτοματοποιημένο και βασισμένο σε τεχνολογία. Για τη διεξαγωγή του τεστ χρειάζεται ένα tablet. Σημαντικό ρόλο διαδραματίζει και ο φροντιστής που συντονίζει την όλη αλληλεπίδραση ανάμεσα σε παιδί και tablet, με στόχο να εξαχθεί το συμπέρασμα της διάγνωσης για το αν υπάρχουν χαρακτηριστικά δυσπραξίας στο λόγο του παιδιού ή και άλλα στοιχεία λαθεμένης παραγωγής και άρθρωσης.

Τα χειροκίνητα εργαλεία που προέκυψαν, και είναι αδύνατο να σταθούν χωρίς τη συμβολή του γονέα ή του φροντιστή είναι τα εξής : BLAB- School Parent Report, SCDI III, LITMUS-CLT, LDS- LANGUAGE DEVELOPMENT SURVEY , finCSBS , LANGUAGE 4, CAT/CLAMS- Cognitive --Adaptive Test, Clinical Linguistic Auditory Milestone Scale, ELM Scale/ ELM 2 , CDI , CCC-2/ Children's Communication Checklist 2ND Edition, RI-5, TRAS, Token test, Pael, και τέλος το Kurdish Speech test.

Όλα αφορούν παιδιά προσχολικής ηλικίας και οι ηλικίες χορήγησής τους κυμαίνονται από 2 έως 9 ετών. Οι τομείς αξιολόγησης που ειδικεύονται είναι οι εξής:

- Γλωσσικές δεξιότητες → Pael (πειραματικό στάδιο), token test (μέσω κατανόησης προκύπτουν τα στοιχεία) , ELM Scale/ ELM2 , TRAS, BLAB, finCSBS, CAT/CLAMS.
- Αυτά που ειδικεύονται στον έλεγχο απόκτησης λεξιλογίου → SCDI III, LITMUS-CLT, CDI.
- Καθυστέρηση ομιλίας / άρθρωση → LDS, LANGUAGE 4, CDI , Kurdish Speech Test (άρθρωση)
- Έλεγχος για ανίχνευση αυτισμού → RI-5 και CCC-2.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Όπως αναδείχθηκε μέσα από την παρούσα μεταπτυχιακή εργασία, η διάγνωση ελλειμμάτων στο λόγο είναι μια διαδικασία που πρέπει να έχει έγκαιρη έναρξη, οργάνωση και επιλογή κατάλληλων και αξιόπιστων εργαλείων για το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.

Η παρούσα μεταπτυχιακή εργασία ερεύνησε και εξέτασε τα σύγχρονα διαγνωστικά εργαλεία ελλειμμάτων λόγου για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας κατά την τελευταία πενταετία. Αναδείχθηκαν εργαλεία που το καθένα ξεχωρίζει για τους διαφορετικούς λόγους προσέγγισης. Η τεχνολογία όμως, είναι αυτή που κάνει τη μεγαλύτερη διαφορά, μέσω π.χ. του εργαλείου TabbyTalks που προαναφέρθηκε, ένα αυτόματο ηλεκτρονικό διαγνωστικό εργαλείο, που με τη λειτουργεί για την υποβοήθηση του κλινικού παρέχοντας αυτόματα ακριβή και αξιόπιστα συμπεράσματα.

Συνεπώς, είναι επιτακτική η ανάγκη περαιτέρω έρευνας για τον σχεδιασμό, τη δημιουργία και τον έλεγχο αξιοπιστίας διαγνωστικών εργαλείων για την υποβοήθηση του κλινικού έργου στη διάγνωση ελλειμμάτων λόγου στην προσχολική ηλικία μιας που ο αριθμός τους μειονεκτεί συγκριτικά με την αναγκαιότητά τους αλλά και τη χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας στην ελληνική πραγματικότητα.

BIBΛIOΓPAΦIA

- Almekaini LA, Zoubeidi T, Albustanji Y, et al. Screening for speech-language development in Emirati toddlers. *J Psychol Cognition*. 2017;2(1):26-31.
- Babatsouli, E. (2019). A phonological assessment test for child Greek. *ClinicalLinguistics&Phonetics*, 1–27.
- Bishop, D. V. M. (2003). *The children's communication checklist (2nd ed., CCC-2)*. London, England: PsychologicalCorporation.
- Coplan, J. (1993). *Early Language Milestone Scale—Second Edition (ELM Scale-2)*. Austin, TX: PRO-ED.
- Coplan, J., & Gleason, J. R. (1990). Quantifying language development from birth to 3 years using the Early Language Milestone Scale. *Pediatrics*, 86, 963–971.
- Costarides, A. H., & Shulman, B. B. (1998). Norm-referenced language measures: Implications for assessment of infants and toddlers. *Topics in Language Disorders*, 18, 26–33.
- De Koning, H., de Ridder- Sluitter, J., van Agt, H., Reep-van den Bergh, C., van der Stege, H., Korfage, I.,... van der Maas,P.(2004). A cluster- randomized trial of screening for language disorders in toddlers. *Journal of Medical Screening*, 11(3), 109-116.
- Dunn, L. M., Dunn, L. M., Whetton, C., & Burley, J. (1997). *British Picture Vocabulary Scale (2nd ed.)*. London, United Kingdom: GL Assessment.
- Edwards, S., Fletcher, P., Gurman, M., Hughes, A., & Letts, C. (1997). *Reynell developmental language scales III (RDLS)*. Berkshire:NFER-Nelson.
- Eriksson, M. (2016). *The Swedish Communicative Development Inventory III. International Journal of Behavioral Development*, 41(5), 647–654.
- Espenakk, U., Frost, J., Færeveag, M. F., Horn, E., Løge, I. K., Solheim, R. G., & Wagner, Å. K. H. (2011). TRAS. *Observasjon avspråk i daglig samspill* [Observation of language in daily interplay!]. Stavanger, Norway: NasjonaltSenter for leseopplæringogleseforskning. Universitetet i Stavanger
- Espenakk, U., Frost, J., Færevåg, M. K., Grove, H., Horn, E., Løge, I. K., Solheim, R. G., & Wagner, Å. K. H. (2003). TRAS. *Tidligregistreringavspråk* [Early

registration of language development]. Stavanger, Norway: Senterfor leseforskning/Norwegian Reading Centre

- Fenson, L., Pethick, S., Renda, C., Cox, J. L., Dale, P. S., & Reznick, J. S. (2000). Short-form versions of the MacArthur Communicative Development Inventories. *Applied Psycholinguistics*, 21, 95–116.
- Helland, T. (2015). *RI-5. Dyslexia Risk Index; A questionnaire for parents and pre-school teachers*. Bryne, Norway: InfoVest.
- Helland, T., Jones, L. Ø., & Helland, W. (2017). Detecting Preschool Language Impairment and Risk of Developmental Dyslexia. *Journal of Research in Childhood Education*, 31(2), 295–311.
- Helland, T., Plante, E., & Hugdahl, K. (2011). Predicting dyslexia at age 11 from a risk index questionnaire at age 5. *Dyslexia*, 17(3), 207–226. doi:10.1002/dys.432
- Horn, E., & Dalin, A. (2008). *SPRÅK 4: Brukerveiledning [LANGUAGE4: User's manual]* (Revised ed.). Bergen, Norway: Designtrykkeriet.
- Kapalková, S., & Slančová, D. (2017). The vocabulary profile of Slovak children with primary language impairment compared to typically developing Slovak children measured by LITMUS-CLT. *Clinical Linguistics & Phonetics*, 31(11-12), 893–909.
- Kaplan & Sadock's (2010). "Επίτομη ψυχιατρική παιδιών και εφήβων, (Benjamin James S adock, M.D., Virginia Alcott Sadock, M.D., Μετάφραση), Ιατρικές Εκδόσεις Λίτσας.
- Klem, M., Hagtvet, B., Hulme, C., & Gustafsson, J.-E. (2016). Screening for Language Delay: Growth Trajectories of Language Ability in Low- and High-Performing Children. *Journal of Speech Language and Hearing Research*, 59(5), 1035.
- Korteesmaa, M., Heimonen, K., Merikoski, H., Warma, M.-L., & Varpela, V. (2001). *Reynellin Kielellisen Kenityksentesti- Kasikirja*. Helsinki: Psykologien Kustannus Oy.
- Larson, A. L. (2016). Language Screening for Infants and Toddlers. *Communication Disorders Quarterly*, 38(1), 3–12.

- Lousada, M., Valente, A.R.S., & Mendes, A. (2016). Validation of a Paediatric Speech and Language Screening (RALF). *Folia Phoniatrica et Logopaedica*, 68(6), 247-251.
- Lyster, S.-A. H., Horn, E., & Rygvold, A.-L. (2010). Ordforrådogordforrådsutvikling hos norske barn og unge. Resultater fra utprøvingen av British Picture Vocabulary Scale II, second edition (BPVS-II). [Vocabulary and vocabulary development among Norwegian children and youth. Results from the trial of the British Picture Vocabulary Scale II, second edition]. *Spesialpedagogikk*, (09), 35–43.
- Mendes, A., Valente, A.R. & Lousada, M.(2015). Rastreio de Linguagem e Fala (RALF) INPI registration number 547203 and IGAG registration number 2036/2015. Retrieved from http://edubox.pt/brochuras/brochura_ralf_med.pdf
- Orgass, B. (1982). *Token Test. Manual*. Weinheim: Beltz.
- Pua, E. P. K., Lee, M. L. C., & Rickard Liow, S. J. (2017). Screening Bilingual Preschoolers for Language Difficulties: Utility of Teacher and Parent Reports. *Journal of Speech Language and Hearing Research*, 60(4), 950
- Rescorla, L. (1989). The Language Development Survey: A screening tool for delayed language in toddlers. *Journal of Speech and Hearing Disorders*, 54, 587–599.
- Rescorla, L., Mirak, J., & Singh, L. (2000). Vocabulary growth in late talkers: Lexical development from 2;0 to 3;0. *Journal of Child Language*, 27, 293–311.
- Shahin, M., Ahmed, B., Parnandi, A., Karappa, V., McKechnie, J., Ballard, K. J., & Gutierrez-Osuna, R. (2015). *Tabby Talks: An automated tool for the assessment of childhood apraxia of speech*. *Speech Communication*, 70, 49–64.
- Syadar, S. F., Zarifian, T., Modarresi, Y., Zahedi, M. S., Ebrahimipour, M., & Biglarian, A. (2018). Kurdish Speech Test: A Validation Study for Children Aged 3-5 Years. *International Journal of Pediatric Otorhinolaryngology*.
- Vehkavuori, S.M., & Stolt, S. (2018). *Screening language skills at 2;0*. *Infant Behavior and Development*, 50, 174–179.
- Vilenburg, N., Wiefferink, K., Verkerk, P., van Denderen, M., van Schie, C., & Oudesluys-Murphy, A.-M. (2018). Accuracy of a Screening Tool for Early

Identification of Language Impairment. *Journal of Speech Language and Hearing Research*, 61(1),104.

Willinger, U., Schmoeger, M., Deckert, M., Eisenwort, B., Loader, B., Hofmair, A., & Auff, E. (2017). Screening for Specific Language Impairment in Preschool Children: Evaluating a Screening Procedure Including the Token Test. *Journal of Psycholinguistic Research*, 46(5), 1237–1247.

Γιαννετοπούλου, Α.Λ., Κιρπότην Λ. (2007). *Μέταφων Τεστ*. Ιατρικές Εκδόσεις Κωνσταντάρας.

Ζακοπούλου, Β.(2003). “ Τεστ πρώιμης ανίχνευσης δυσλεξίας”. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Καμπανάρου, Μ., (2007). “Διαγνωστικά θέματα λογοθεραπείας” Αθήνα: Εκδόσεις ΕΛΛΗΝ.

Πανελλήνιος Σύλλογος Λογοπεδικών (2005). “ΑνΟμιλό Τεστ Ανίχνευσης διαταραχών Ομιλίας και Λόγου” Εκδόσεις: Ελληνικά Γράμματα.

Παντελιάδου, Σ., & Αντωνίου, Φ. (2007^α). “ Εργαλείο Ανίχνευσης Διαταραχών Λόγου και Ομιλίας σε παιδιά Προσχολικής Ηλικίας. ΥΠΕΠΘ-ΕΠΕΑΕΚ (3).

Παρασκευόπουλος ,Ι.Ν., Παρασκευοπούλου Π.Ι. “ΑΘΗΝΑ ΤΕΣΤ Διάγνωσης Δυσκολιών Μάθησης (Νέα Έκδοση 2011) Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Πόρποδας, Κ.Δ. (2003). “Διαγνωστική Αξιολόγηση και Αντιμετώπιση των μαθησιακών δυσκολιών στο Δημοτικό Σχολείο (Ανάγνωση, Ορθογραφία, Δυσλεξία, Μαθηματικά). Πάτρα.

Τζιβινίκου, Σ. (2015). “ Σταθμισμένα και άτυπα κριτήρια αξιολόγησης μαθησιακών δυσκολιών (Κεφάλαιο Συγγραμματος). Στο Τζιβινίκου, Σ. 2015. Μαθησιακές Δυσκολίες-Διδακτικές παρεμβάσεις (ηλεκτρονικό βιβλίο). Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Κεφάλαιο 7. Διαθέσιμο στο:<http://hdl.handle.net/11419/533>